

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

Evidenčné číslo: 107002/I/2019/3856222589

**OCEŇOVANIE A VYKAZOVANIE
FINANČNÉHO MAJETKU V ÚČTOVNEJ
ZÁVIERKE PODNIKU ZOSTAVENEJ PODĽA
IAS/IFRS**

Diplomová práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

**OCEŇOVANIE A VYKAZOVANIE
FINANČNÉHO MAJETKU V ÚČTOVNEJ
ZÁVIERKE PODNIKU ZOSTAVENEJ PODĽA
IAS/IFRS**

Diplomová práca

Študijný program:	Finančné riadenie podniku
Študijný odbor:	Ekonomika a manažment podniku
Školiace pracovisko:	Katedra finančného riadenia podniku
Vedúci záverečnej práce:	Ing. Zuzana Kudlová, PhD.

Košice 2019

Bc. Pavol Džama

Zadanie záverečnej práce (vo vytlačenej verzii nahradit' stranou z AIS-u).

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

Pod'akovanie

Týmto by som chcel poďakovať vedúcej tejto diplomovej práce Ing. Zuzane Kudlovej, PhD. za jej cenné rady, odbornú pomoc a pripomienky počas vypracovávania diplomovej práce.

ABSTRAKT

DŽAMA, Pavol: Oceňovanie a vykazovanie finančného majetku v účtovnej závierke podniku zostavenej podľa IAS/IFRS – Ekonomická univerzita v Bratislave. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach; Katedra finančného riadenia podniku. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Zuzana Kudlová, PhD. – Košice: PHF EU, 2019, počet strán 67.

Cieľom záverečnej práce je: Cieľom diplomovej práce je komparácia účtovania finančného majetku podľa zákonov platných v SR a podľa IAS/IFRS, poukázanie na ich výhody a nevýhody a analýza v konkrétnej účtovnej jednotke. Práca je rozdelená do piatich kapitol. Obsahuje 9 grafov, 7 tabuliek a 3 prílohy. Prvá kapitola je venovaná: charakteristike finančného majetku, jeho oceňovaniu a vykazovaniu podľa právnej úpravy účtovníctva v Slovenskej republike a podľa medzinárodných účtovných štandardov IAS/IFRS.

V ďalšej časti sa charakterizuje: cieľ práce a čiastkové ciele slúžiace k dosiahnutiu hlavného cieľa.

Tretia kapitola charakterizuje: objekt skúmania, postupy práce a metódy skúmania.

Štvrtá kapitola sa zaoberá: analýzou finančného majetku skúmanej spoločnosti a jeho štruktúry a analýzou spôsobov oceňovania a vykazovania finančného majetku podľa medzinárodných štandardov IAS/IFRS.

Záverečná kapitola sa zaoberá: zhodnotením výsledkov práce a návrhmi a odporučeniami pre danú spoločnosť.

Výsledkom riešenia danej problematiky je: všeobecný návrh na analýzu dopadov povinnej aplikácie IFRS 9 namiesto IAS 39 a návrh konkrétneho užitočného postupu vyplývajúceho z náhrady štandardu.

Kľúčové slová:

súvaha, výkaz ziskov a strát, účtovné štandardy IAS/IFRS, oceňovanie, vykazovanie

ABSTRACT

DŽAMA, Pavol: Measurement and recognition of financial assets in the financial statements of the company prepared in accordance with IAS/IFRS – University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Economics with the seat in Košice; Department of Financial Management. – Thesis supervisor: Ing. Zuzana Kudlová, PhD. - Košice: PHF EU, 2019, number of pages 67.

The aim of the final thesis is to compare the accounting of financial assets according to the laws in force in the Slovak republic and according to IAS/IFRS, pointing to their advantages and disadvantages and analysis in a particular accounting unit. The thesis is divided into five chapters. It contains 9 charts, 7 tables and 3 attachments. The first chapter is devoted to: the characteristics of financial assets, their measurement and reporting according to accounting legislation in the Slovak republic and international accounting standards IAS/IFRS.

In the next part, we characterize: the goal of the work and the partial objectives serving to achieve the main goal.

The third chapter characterizes: the object of the study, the procedures of the work and the methods of investigation.

The fourth chapter deals with: analyzing the financial assets of the company and its structure and with analyzing the methods of measuring and reporting financial assets under international IAS/IFRS standards.

The final chapter deals with: reviewing results of the work and with suggestions and recommendations for the company.

The solution to this issue is: a general proposal to analyze the implications of mandatory replacement IFRS 9 instead of IAS 39 and a proposal of specific useful procedure resulting from the replacement of the standard.

Keywords:

balance sheet, profit and loss statement, IAS/IFRS accounting standards, measurement, reporting

OBSAH

Úvod	10
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	11
1.1 <i>Majetok podniku</i>	11
1.2 <i>Dlhodobý finančný majetok</i>	13
1.2.1 <i>Oceňovanie dlhodobého finančného majetku</i>	14
1.3 <i>Krátkodobý finančný majetok</i>	17
1.3.1 <i>Oceňovanie krátkodobého finančného majetku</i>	18
1.4 <i>Vykazovanie finančného majetku</i>	20
1.4.1 <i>Účtovná závierka v Slovenskej právnej úprave účtovníctva</i>	20
1.5 <i>Medzinárodná harmonizácia účtovníctva</i>	25
1.5.1 <i>Harmonizácia účtovníctva v Slovenskej republike</i>	26
1.5.2 <i>Oceňovanie finančného majetku podľa IAS/IFRS</i>	27
1.5.3 <i>Vykazovanie finančného majetku podľa IAS/IFRS</i>	29
2 Cieľ práce	33
3 Metodika práce a metódy skúmania	34
3.1 <i>Charakteristika objektu skúmania</i>	34
3.2 <i>Postup práce</i>	36
3.3 <i>Metódy skúmania</i>	36
4 Výsledky práce	39
4.1 <i>Analýza finančného majetku vybraného podniku</i>	39
4.1.1 <i>Štruktúra finančného majetku a jej vývoj v rokoch 2013 až 2017</i>	39
4.1.2 <i>Pomer KFM a DFM a jeho vývoj v rokoch 2013 až 2017</i>	44
4.2 <i>Analýza oceňovania a vykazovania finančného majetku podniku</i>	47
4.2.1 <i>Oceňovanie finančných aktív reálnou hodnotou</i>	49
4.2.2 <i>Oceňovania a vykazovania finančného majetku spoločnosti pri prvotnom vykazovaní</i>	52
4.2.3 <i>Oceňovania a vykazovania finančného majetku spoločnosti v účtovnej závierke zostavenej podľa IAS/IFRS</i>	52
5 Diskusia	57
5.1 <i>Zhodnotenie výsledkov práce</i>	57
5.2 <i>Návrhy a odporúčania pre spoločnosť</i>	58
Záver	62
Zoznam použitej literatúry	64
Prílohy	67

Zoznam ilustrácií a zoznam tabuliek

Graf 1 Schéma oceňovania dlhodobého finančného majetku.....	16
Graf 2 Schéma oceňovania krátkodobého finančného majetku.....	19
Graf 3 Vývoj finančného majetku spoločnosti v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €	41
Graf 4 3 najvýznamnejšie položky finančného majetku podniku za roky 2013 až 2017 v tisícoch €	44
Graf 5 Vývoj KFM v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €	45
Graf 6 Vývoj DFM v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €	46
Graf 7 Porovnanie KFM a DFM v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €.....	46
Graf 8 Pomer KFM a DFM v roku 2017	47
Graf 9 Schéma kategórií finančných nástrojov banky Slovenská sporiteľňa, a. s.....	49
Tab. 1 Krátke zhrnutie a porovnanie výkazov účtovných závierok podľa medzinárodných štandardov a slovenskej legislatívy.....	31
Tab. 2 Výhody a nevýhody pri oceňovaní a vykazovaní majetku v účtovnej závierke podľa slovenskej legislatívy a podľa IAS/IFRS.....	32
Tab. 3 Podiel finančného majetku na celkovom majetku spoločnosti v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €	39
Tab. 4 Štruktúra finančného majetku spoločnosti v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €	40
Tab. 5 Podrobný prehľad štruktúry úverov a pohľadávok voči klientom za roky 2013 až 2017 v tisícoch €	42
Tab. 6 Porovnanie KFM a DFM v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €.....	44
Tab. 7 Rozdiely medzi medzinárodnými štandardmi IAS 39 a IFRS 9	58

Úvod

Globalizácia, internacionalizácia, rozvoj medzinárodnej spolupráce a rozvoj medzinárodných a nadnárodných spoločností v posledných rokoch a desaťročiach, to všetko prispieva k potrebe medzinárodných pravidiel, inštitúcií, regulácií a štandardov. Jednou z veľkých výziev je tvorba a aplikovanie medzinárodných účtovných štandardov vo svete či v Európskej únii, ktorej členom je aj Slovenská republika.

Európska únia v súčasnosti uplatňuje medzinárodnú účtovné štandardy IAS/IFRS (International Accounting Standards/International Financial Reporting Standards), ktoré majú zjednodušiť porovnateľnosť účtovných závierok na medzinárodnej úrovni, najmä v rámci Európskej únie. Účtovná závierka by mala odrážať reálnu finančnú situáciu podniku v podmienkach neustále sa meniaceho prostredia, preto aj tieto štandardy sa neustále aktualizujú či nahradzujú novými, lepšími.

Táto práca je zameraná na porovnanie oceňovania a vykazovanie finančného majetku podľa slovenskej legislatívy a medzinárodných účtovných štandardov IAS/IFRS. Táto oblasť je veľmi dôležitá, najmä pre podniky s väčším objemom finančného majetku, keďže nesprávny spôsob ocenenia finančného majetku zapríčini skreslené údaje o stave finančného majetku spoločnosti v účtovnej závierke, ktorá je zdrojom cenných informácií pre jej používateľov.

Diplomová práca je rozdelená do piatich kapitol. Prvá kapitola Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí sa zaoberá teóriou danej problematiky. Zaoberá sa finančným majetkom, jeho oceňovaním a vykazovaním podľa slovenskej legislatívy a porovnáva to s úpravou podľa medzinárodných štandardov IAS/IFRS.

Druhá kapitola sa zaoberá cieľom práce a čiastkovými cieľmi z neho vyplývajúcich, ktoré sú nápomocné pri splnení hlavného cieľa. V tretej kapitole Metodika práce a metódy skúmania je charakterizovaný objekt skúmania, opísané pracovné postupy a bližšie charakterizované zvolené metódy použité v tejto práci.

Štvrtá kapitola Výsledky práce je zameraná na praktickú aplikáciu nadobudnutých poznatkov, v ktorej je spravená analýza finančného majetku skúmaného objektu, jeho oceňovania a vykazovania. V poslednej kapitole sú zhrnuté výsledky práce a následne sú navrhnuté dva konkrétne návrhy na zlepšenie pre skúmanú spoločnosť.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Dosiahnuť harmonizáciu účtovníctva v medzinárodnom prostredí je veľmi náročná úloha. Avšak nejedná sa priamo o úplne zjednocovanie účtovných pravidiel, postupov, výkazov a štruktúr používaných v účtovníctvach rozdielnych krajín, ale len o ich približovanie. Slovenská legislatíva sa taktiež snaží o priblíženie medzinárodným účtovným štandardom.

Problematiku finančného majetku, jeho oceňovania a vykazovania upravuje opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23054/2002-92 zo 16. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších opatrení (ďalej už len postupy účtovania) a zákon č. 431/2002 Z. z. z 18. júna 2002 o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej už len zákon o účtovníctve), ktoré sa v teoretickej časti budeme často využívať.

V tejto kapitole sa okrem charakteristiky finančného majetku venujeme najmä teoretickým východiskám oceňovania a vykazovania tohto majetku z pohľadu slovenskej legislatívy ako aj z pohľadu medzinárodnej legislatívy podľa štandardov IAS/IFRS.

1.1 Majetok podniku

Na to aby podnik vôbec mohol fungovať, potrebuje vlastniť majetok. Existuje viacero definícií majetku z rôznych zdrojov.

Napríklad podľa zákona o účtovníctve, majetkom sa rozumejú aktíva účtovnej jednotky vychádzajúce z minulých udalostí, u ktorých je takmer isté, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky a taktiež sú spoľahlivo ocenené podľa príslušných paragrafov uvádzaného zákona.

Obchodný zákonník zase definuje obchodný majetok ako súhrn majetkových hodnôt (vecí, pohľadávok a iných práv a peniazmi ocenených hodnôt), patriacich podnikateľovi a slúžiacich alebo určených na jeho podnikanie.

Podľa Juhaszovej (2007) sa majetok využívaný v účtovnej jednotke môžeme členiť z dvoch hľadísk:

- časové hľadisko,
- hľadisko prevádzkového cyklu.

Z časového hľadiska sa majetok podniku delí na:

- dlhodobý majetok – majetok s dobou použiteľnosti, dohodnutou dobou splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom odo dňa uskutočnenia účtovného prípadu dlhšou ako jeden rok. Patrí tam:
 - dlhodobý nehmotný majetok,
 - dlhodobý hmotný majetok,
 - dlhodobý finančný majetok,
 - dlhodobé pohľadávky.
- Krátkodobý majetok – majetok s dobou použiteľnosti, dohodnutou dobou splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom od vzniku účtovného prípadu najdlhšou jeden rok. Patria tam:
 - zásoby,
 - krátkodobé pohľadávky,
 - krátkodobý finančný majetok.

Z hľadiska prevádzkového cyklu, resp. pôsobenia majetku vo výrobnom procese sa majetok delí na:

- Neobežný majetok – majetok pôsobiaci v podniku dlhodobo, postupne sa opotrebovávajúci. Patrí tam:
 - dlhodobý nehmotný majetok,
 - dlhodobý hmotný majetok,
 - dlhodobý finančný majetok.
- Obežný majetok – majetok, ktorý sa spotrebuje jednorazovo a následne sa obnovuje. Patria tam:
 - zásoby,
 - dlhodobé pohľadávky,

- krátkodobé pohľadávky,
- finančné účty.

Krátkodobé pohľadávky a finančné účty sa označujú ako aj krátkodobý finančný majetok. Pre potreby tejto práce sa ďalej budeme zaoberať už len finančným majetkom. (Hvastová, 2010)

1.2 Dlhodobý finančný majetok

„Dlhodobým finančným majetkom v zmysle postupov účtovania sú:

- cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke,
- cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom,
- realizovateľné cenné papiere a podiely a dlhové cenné papiere držané do splatnosti,
- pôžičky poskytnuté účtovnou jednotkou v konsolidovanom celku,
- dlhodobé poskytnuté pôžičky,
- umelecké diela, zbierky, predmety z drahých kovov a pozemky, ktoré sú obstarané na účel dlhodobého uloženia voľných peňažných prostriedkov.“

(Manová, 2013, s.23)

„Pri obstarávaní finančného majetku je veľmi dôležitý zámer účtovnej jednotky, s akým ho obstaráva. Podľa zámeru (účelu) obstarania sa konkrétny druh finančného majetku ocení, zaúčtuje na príslušný účet a vykáže v účtovnej závierke.“ (Šlosárová, 2009, s. 96)

V rámcovej účtovnej osnovy je dlhodobý finančný majetok pridelený k **účtovnej triede 0 – Dlhodobý majetok** a k účtovnej skupine 06 - Dlhodobý finančný majetok. Pre potreby účtovania dlhodobého finančného majetku sa okrem už uvedeného používajú aj účty 043 – Obstaranie dlhodobého finančného majetku, 053 – Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok a niektoré účty z účtovnej skupiny 09 – Opravné položky k dlhodobému majetku. (Hvastová, 2010) Účty ktoré patria k účtovnej skupiny 06 – Dlhodobý finančný majetok menovite sú:

- účet 061 – Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke,

- účet 062 – Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom,
- účet 063 – Realizovateľné cenné papiere a podiely,
- účet 065 – Dlhové cenné papiere držané do splatnosti,
- účet 066 – Pôžičky účtovnej jednotke v konsolidovanom celku,
- účet 067 – Ostatné pôžičky,
- účet 069 – Ostatný dlhodobý finančný majetok. (Cenigová, 2014)

1.2.1 Oceňovanie dlhodobého finančného majetku

Podľa zákona o účtovníctve, má každá účtovná jednotka povinnosť oceniť majetok v podniku. Podľa tohto zákona ho môže oceniť troma spôsobmi:

- ku dňu, ku ktorému sa uskutočnil účtovný prípad,
- ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- k inému dňu účtovného obdobia, ak je to vyžadované osobitným predpisom.

Oceňovanie DFM ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu

Deň, v ktorom sa uskutočnil účtovný prípad znamená ten deň, v ktorom došlo k obstaraniu dlhodobého finančného majetku účtovnou jednotkou. V tomto prípade je možné oceniť obstaraný majetok tromi spôsobmi:

- 1. obstarávacou cenou** – predstavuje cenu, za ktorú sa finančný majetok obstaral a zahrňuje aj náklady súvisiace s jeho obstaraním. Súčasťou obstarávacej ceny môžu byť poplatky a provízie pre maklérov, burzy a poradcov. Naopak, súčasťou obstarávacej ceny nie sú úroky z úverov na obstaranie cenných papierov a podielov, náklady spojené s držbou cenných papierov a podielov a kurzové rozdiely. Touto cenou sa obstarávajú najmä kúpené deriváty, cenné papiere a podiely iných obchodných spoločností,
- 2. menovitou hodnotou** – predstavuje cenu, ktorá je uvedená na určitom druhu finančného majetku. Oceňujú sa ňou ceniny, peňažné prostriedky alebo pohľadávky pri ich vzniku,

3. **reálnou hodnotou** – je to cena dlhodobého finančného majetku, ktorá je určená na základe trhovej ceny, respektíve na základe kvalifikovaného odhadu alebo posudku znalca. Používa sa v prípadoch, ak obstarávaciu cenu nie je možné zistiť podľa výšky peňažných prostriedkov vynaložených na obstaranie finančného majetku. Môže sa jednať napríklad o získanie cenných papierov výmenou za stroj alebo budovu, čiže za nepeňažné zložky majetku (t. j. nepeňažný vklad do inej obchodnej spoločnosti). (Hvastová, 2010)

Oceňovanie DFM ku dňu zostavenia účtovnej závierky

Ku dňu zostavenia účtovnej závierky účtovná jednotka môže dlhodobý finančný majetok oceniť týmito spôsobmi:

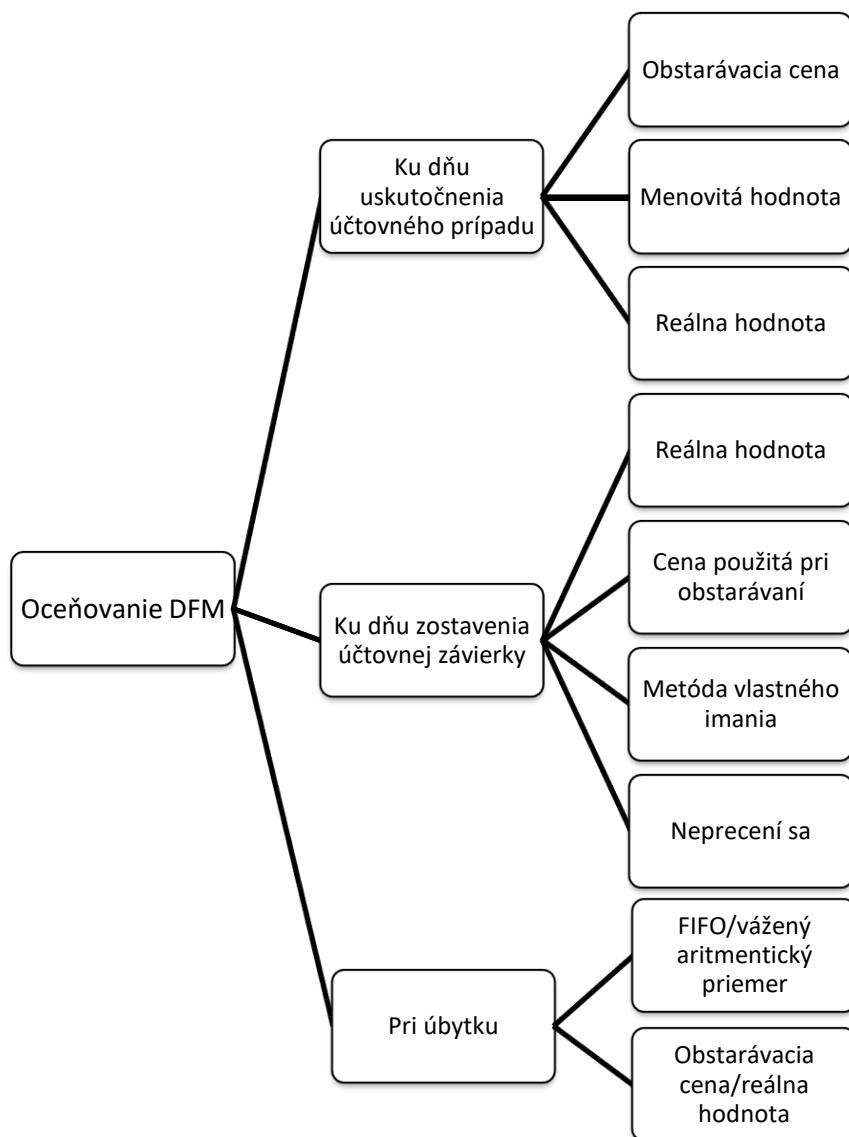
1. **reálnou hodnotou** – táto hodnota predstavuje trhovú cenu alebo kvalifikovaný odhad ceny finančného majetku. Môže sa jednať o realizovateľné cenné papiere a podiely,
2. **cenou použitou pri obstaraní** – obstarávacou cenou sa oceňujú podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke a podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom,
3. **metódou vlastného imania** – pri tejto metóde sa upravuje podiel na základom imaní zo sumy ocenej pri obstarávaní na hodnotu zodpovedajúcej miere účasti účtovnej jednotky na vlastnom imaní spoločnosti, v ktorej má podiel na základnom imaní. Jedná sa o rovnaké cenné papiere ako v bode dva,
4. **nepreceňuje sa** – to platí pri dlhových cenných papieroch držaných do splatnosti, kvôli účtovaniu o ich alikvotnom úrokovom výnose, kde sa prvotné ocenenie zvyšuje o úrokový výnos. (Hvastová, 2010)

Oceňovanie DFM pri úbytku

Ak sa jedná o rovnaký druh cenný papierov, ktoré účtovná jednotka vedie vo svojom portfóliu, ak znejú na rovnakú sumu, na rovnakú menu a sú od toho istého

eminenta, možno takéto cenné papiere oceniť cenou zistenou **váženým aritmetickým priemerom** alebo **metódou FIFO**. Pri tejto metóde sa prvá cena pri ocenení prírastku príslušného druhu majetku využije ako prvá cena pri ocenení úbytku daného majetku.

Bežný prípad je, že účtovná jednotka vlastní cenné papiere od viacerých emitentov a neplatí stav popísaný vyššie. V takomto prípade sa pri úbytku cenných papierov používa **ocenenie použité pri nadobudnutí** daného majetku. Do výnimky patria cenné papiere, ktoré ku dňu zostavenia účtovnej závierky boli precenené na reálnu hodnotu. V tomto prípade sa pri ich úbytku používa **reálna hodnota**. (Hvastová, 2010)

Graf 1 Schéma oceňovania dlhodobého finančného majetku

Zdroj: vlastné spracovanie podľa (Hvastová, 2010)

1.3 Krátkodobý finančný majetok

Každá firma na to, aby mohla vôbec fungovať potrebuje krátkodobý finančný majetok. Tento majetok slúži na každodenný chod firmy a jednou z jeho hlavných úloh je vytvárať likviditu. Likvidita spoločnosti znamená schopnosť platiť záväzky do doby ich splatnosti. (Moir, 2014, s. 1) Predpokladaná držba tohto majetku je najviac jeden rok počnúc dňom uskutočnenia účtovného prípadu. Podnik obstaráva tento majetok so zámerom dočasne umiestniť voľné finančné prostriedky tak, aby prinášali výnos. (Soukupová, 2004)

„Ku krátkodobému finančnému majetku menovite patria:

- peňažné hotovosti účtovnej jednotky a ekvivalenty peňažných hotovostí (napr. ceniny, poukážky, šeky),
- účty v bankách,
- majetok účtovaný v účtovnej skupine 25,
- peniaze na ceste.“ (Hvastová, 2010, s. 92)

Na účtovanie finančných záväzkov a už spomínaného krátkodobého finančného majetku sa v účtovníctve vytvorila **účtovná trieda 2 – Finančné účty**. Na účtovanie o krátkodobom finančnom majetku existujú v rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtovne skupiny 21 – Peniaze, 22- Účty v bankách, 25 – Krátkodobý finančný majetok, 26 – Prevody medzi finančnými účtami. (Manová, 2011) Účty ktoré patria do účtovnej triedy 2 – Finančné účty a na ktorých sa účtuje aj o krátkodobom finančnom majetku menovite sú:

- účet 211 – Pokladnica,
- účet 213 – Ceniny,
- účet 221 – Bankové účty,
- účet 222 – Vkladové účty,
- účet 223 – Devízové účty,
- účet 251 – Majetkové cenné papiere na obchodovanie,

- účet 252 – Vlastné akcie a vlastné obchodné podiely,
- účet 253 – Dlhové cenné papiere na obchodovanie,
- účet 255 – Vlastné dlhopisy,
- účet 256 – Dlhové cenné papiere so splatnosťou do jedného roka držané do splatnosti,
- účet 257 – Ostatné realizovateľné cenné papiere,
- účet 259 – Obstaranie krátkodobého finančného majetku,
- účet 261 – Peniaze na ceste. (Hvastová, 2010)

1.3.1 Oceňovanie krátkodobého finančného majetku

Tak ako dlhodobý finančný majetok, účtovná jednotka musí oceňovať aj krátkodobý finančný majetok. Krátkodobý finančný majetok sa oceňuje:

- ku dňu, ku ktorému sa uskutočnil účtovný prípad,
- ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. (Manová, 2011)

Oceňovanie KFM ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu

Účtovná jednotka podľa zákona o účtovníctve môže oceniť krátkodobý finančný majetok v deň uskutočnenia účtovného prípadu nasledovne:

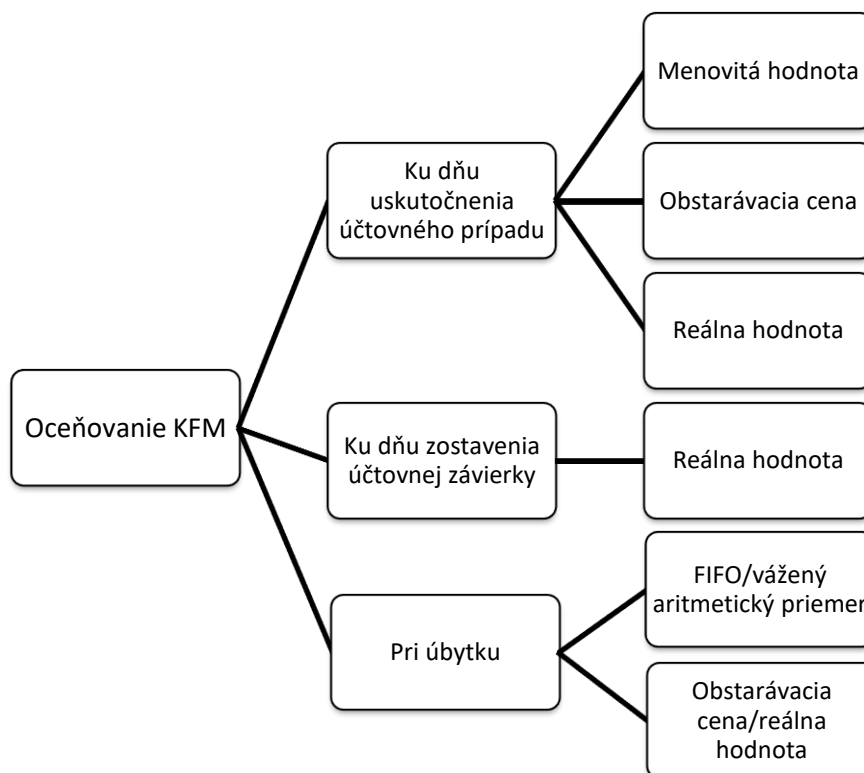
1. **menovitou hodnotou** – takto sa oceňujú peňažné prostriedky, kde patria peňažné hotovosti, peňažné prostriedky na účtoch v bankách, ekvivalenty peňažných hotovostí a peniaze na ceste,
2. **obstarávacou cenou** – sa oceňuje majetok pri jeho odplatnom nadobudnutí,
3. **reálnou hodnotou** – sa oceňuje pri nadobudnutí majetku kúpou spoločnosti alebo jej časti, cenné papiere určené na obchodovanie, pri bezodplatnom nadobudnutí majetku, vkladom podniku alebo jeho časti a majetok nadobudnutý zámenou.

Oceňovanie KFM ku dňu zostavenia účtovnej závierky

K tomuto dňu, účtovná jednotka musí oceniť krátkodobý finančný majetok jeho **reálnou hodnotou** – môže to urobiť kvalifikovaným odhadom alebo použiť trhovú cenu. Do výnimiek patria cenné papiere držané do splatnosti a cenné papiere emitované účtovnou jednotkou. (Hvastová, 2010)

Oceňovanie KFM pri úbytku

Pri oceňovaní krátkodobého finančného majetku pri jeho úbytku sa postupuje rovnako, ako to už bolo uvedené pri oceňovaní dlhodobého finančného majetku v prípade úbytku. Na ocenenie sa použije cena zistená **váženým aritmetickým priemerom** alebo **metódou FIFO** v prípade, že sa jedná o peňažné prostriedky v rovnakej mene alebo cenné papiere rovnakého druhu, od toho istého emitenta a v rovnakej mene. Inak použijeme **ocenenie použité pri nadobudnutí** tohto majetku, respektíve **reálnu hodnotu**. (Hvastová, 2010)

Graf 2 Schéma oceňovania krátkodobého finančného majetku

Zdroj: vlastné spracovanie podľa (Hvastová, 2010)

Oceňovanie finančného majetku v cudzej mene

Účtovná jednotka má za povinnosť prepočítať na eurá taký majetok, ktorý je vyjadrený v cudzej mene a to **referenčným výmenným kurzom**, ktorý určuje a vyhlasuje Národná banka Slovenska alebo Európska centrálna banka a to:

- **pri uskutočnení účtovného prípadu** – účtovná jednotka použije kurz z dňa prechádzajúcemu dňu uskutočnenia účtovného prípadu,
- **pri zostavení účtovnej závierky** – účtovná jednotka použije kurz z dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- **pri preberaní majetku od zahraničnej zanikajúcej právnickej osoby** – účtovná jednotka použije kurz z dňa, ktorý je rozhodný deň, ku ktorému majetok preberá,
- **pri kúpe a predaji cudzej meny na euro** – účtovná jednotka použije ten kurz, za ktorý dané hodnoty nakúpila alebo predala. Ak obchod nebol uskutočnený s bankou, zmenárňou alebo pobočkou zahraničnej banky, použije sa kurz z dňa predchádzajúcemu dňu uskutočnenia obchodu,
- **pri prevode peňažných prostriedkov z účtu vedeného v cudzej mene a naopak** – účtovná jednotka použije kurz, ktorý bol použitý pri kúpe alebo predaji. (Hvastová, 2010)

1.4 Vykazovanie finančného majetku

V zmysle zákona o účtovníctve, účtovná jednotka musí k poslednému dňu účtovného obdobia, ktorým okrem kalendárneho roka môže byť aj hospodársky rok, vykázať v štruktúrovaných výkazoch účtovnej závierky výnosy a náklady, majetok, záväzky a výsledok hospodárenia.

1.4.1 Účtovná závierka v Slovenskej právnej úprave účtovníctva

Účtovná závierka je veľmi dôležitým dokumentom účtovnej jednotky, ktorý slúži rôznym používateľom pre ich ekonomické rozhodovanie. Tento dokument sa zostavuje až po uzatvorení uzávierkových účtov. (Soukupová, 2008) V zmysle zákona o účtovníctve tento dokument v sústave podvojného účtovníctva obsahuje tieto tri výkazy:

1. súvaha,
2. výkaz ziskov a strát,
3. poznámky.

Vo všetkých výkazoch sa uvádzajú údaje za bežné a bezprostredne prechádzajúce účtovné obdobie.

Súvaha

„Súvaha je prehľadné usporiadanie majetku v členení na druhy majetku (strana aktív) a zdroje majetku (strana pasív) účtovnej jednotky v peňažnom vyjadrení k určitému dátumu. Súčet na strane aktív sa musí rovnať súčtu na strane pasív.“ (Soukupová, 2008, s. 59)

Účty, na ktorých sa účtujú aj pohľadávky aj záväzky sa môžu vykázať aj na strane aktív, aj na strane pasív. Tieto účty sa označujú aj ako účty s premenlivým zostatkom a to, na ktorej strane budú vykázané je odvodené od charakteru konečného zostatku na účte. Príkladom takých účtov sú 336 – Zúčtovanie s orgánmi sociálneho poistenia a zdravotného poistenia, 341 – Daň z príjmov, 342 – Ostatné priame dane a podobne.

Pri vykazovaní pohľadávok a záväzkov sa postupuje podľa zostatkovej doby ich splatnosti, ku dňu zostavovania účtovnej závierky. Ak splatnosť časti dlhodobej pohľadávky alebo dlhodobého záväzku odo dňa, v ktorom sa zostavuje účtovná závierka nie je dlhšia ako jeden rok, tak sa to v súvahe vykazuje ako krátkodobá pohľadávka, respektíve záväzok.

Ak niektoré položky v súvahe dosiahnu za bežné účtovné obdobie a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie nulovú hodnotu, tak sa do súvahy nevyplňajú. (Soukupová, 2008)

Súvaha by mala plniť svoju základnú funkciu a to poskytovať prehľad o finančnej situácii spoločnosti k určitému dňu. Z údajov súvahy sa dá predpovedať budúca hospodárska stabilita podniku. Na to, aby podnik bol stabilný, musí udržiavať istý pomer medzi jednotlivými zložkami majetku a jeho zdrojmi krytia:

- väčšina neobežného majetku by mala byť financovaná z vlastných zdrojov podniku, malá časť tohto majetku môže byť financovaná úverom, ale iba dlhodobým, nie krátkodobým,
- k prekapitalizovaniu podniku dôjde vtedy, ak veľká časť obežného majetku a taktiež neobežný majetok je financovaný z vlastných zdrojov, prinášajú malý výnos a finančné prostriedky nie sú efektívne využité,
- k podkapitalizovaniu podniku a následnej insolventnosti a úpadku podniku dôjde vtedy, ak má podnik príliš veľa cudzieho kapitálu a aj neobežný majetok je krytý krátkodobými záväzkami,
- krátkodobé záväzky by mali byť prevyšované hotovosťou a krátkodobými pohľadávkami,
- objem obežného majetku by mal byť väčší ako cudzie zdroje a krátkodobé pohľadávky musia byť pokryté finančným obežným majetkom,
- ideálny pomer obežného a neobežného majetku nie je fixný, ale závisí od druhu činnosti podniku. Výrobný podnik, pre zabezpečenie stability, hladkého kolobehu majetku, krytia krátkodobých záväzkov a možnosti ďalšieho rozvoja, by mal udržiavať relatívne vysoký podiel obežného majetku. (Manová, 2010)

Výsledok hospodárenia vykázaný v súvahe sa musí rovnať vykázanému výsledku hospodárenia vo výkaze ziskov a strát, za to iste účtovné obdobie. (Soukupová, 2008)

Výkaz ziskov a strát

„Výkaz ziskov a strát je prehľadné usporiadanie výnosov a nákladov účtovnej jednotky za účtovné obdobie v peňažnom vyjadrení v požadovanom členení tak, aby bolo zrejmé, ako vznikol výsledok hospodárenia za toto obdobie.“ (Soukupová, 2008, s. 60)

Obsahom tohto výkazu sú výnosy, náklady a výsledok hospodárenia v požadovanom členení. Jeho štruktúra je daná štruktúrou samotných nákladov, výnosov a ich ocenením.

Údaje, ktoré sú uvádzané vo výkaze ziskov a strát sú vyčíslené sumy narastajúcim spôsobom od začiatku účtovného obdobia, až ku dňu zostavenia účtovnej závierky. Údaje sa získavajú z účtov vedených pod účtovnou triedou 5 – Náklady a účtovnou triedou 6 – Výnosy. Položky v nulovej hodnote za bežné účtovné obdobie a bezprostredne prechádzajúce účtovné obdobie sa tak isto ako v súvahe nevyplňujú.

Náklady a výnosy z bežného účtovníctva sa pre potreby tohto výkazu preskupujú a účelovo členia. Takto vzniká stupňovité usporiadanie výkazu ziskov a strát pre potreby vyčíslenia výsledku hospodárenia v štruktúre:

- výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti,
- výsledok hospodárenia z finančnej činnosti,
- výsledok hospodárenia z bežnej činnosti,
- výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti,
- výsledok hospodárenia za účtovné obdobie. (Soukupová, 2008)

Výkaz ziskov a strát predstavuje zdroj informácií o výnosnosti činnosti účtovnej jednotky a je poskytovateľom informácií o výške a štruktúre výnosov a nákladov účtovnej jednotky. S týmito informáciami sa dá následne analyzovať finančná situácia podniku, pomocou ktorej sa bližšie popíše výkon podnikania. (Manová 2010)

Poznámky

V poznámkach sa nachádzajú doplňujúce a vysvetľujúce údaje k súvahe, výkazu ziskov a strát a informácie o účtovnej jednotke. Taktiež môžu obsahovať aj ďalšie výkazy a ich vysvetľujúce a doplňujúce údaje. Výkazy v poznámkach, ktoré sú v súlade so zákonom o účtovníctve sú:

- prehľad zmien vlastného imania,
- prehľad peňažných tokov (cashflow).

V poznámkach sa môžu uvádzať aj:

- informácie o použitých účtovných zásadách a metódach,

- iné informácie v zmysle požiadaviek ustanovených zákonom o účtovníctve a opatrením o účtovnej závierke,
- informácie o skutočnostiach nespĺňajúcich podmienky na vykázanie v ostatných súčiastiach účtovnej závierky ku dňu zostavovania účtovnej závierky, ale významným spôsobom meniacich pohľad na finančnú situáciu účtovnej jednotky. (Soukupová, 2008)

Prehľad zmien vlastného imania

V tomto prehľade sa vyskytujú podrobnejšie informácie o zložkách vlastného imania ako v súvahe a slúži pre používateľov účtovnej závierky. Má tabuľkovú formu v horizontálnej alebo vertikálnej polohe.

Prehľad peňažných tokov (cashflow)

Tento prehľad predstavuje integrované zobrazenie finančných tokov podniku za určité obdobie. Ukazuje úbytok alebo prírastok peňažných prostriedkov v rámci hospodárskej činnosti, čiže odzrkadľuje tvorbu a použitie peňažných prostriedkov za určité obdobie. Tok peňazí je rozhodujúci pri platobnej schopnosti, likvidite podniku či investičných činnostiach.

Tento výkaz zobrazuje pohyby v štruktúre peňažných tokov. Základná štruktúra spravidla rozlišuje tri oblasti, prevádzkovú činnosť, investičnú oblasť a oblasť externého financovania. Najvýznamnejšia z nich je prevádzková oblasť. Peňažný tok pochádzajúci z tejto oblasti odráža podnikovú nezávislosť, resp. vnútornú finančnú silu podniku.

Príjmy a výdavky by mali byť obsahovo také, aby peňažné toky vykazovali prebytok finančných prostriedkov, ktoré má účtovná jednotka dlhodobo k dispozícii. Podnik potrebuje tieto finančné prostriedky hlavne na:

- splátky záväzkov,
- dividendy,
- výdavky investičného charakteru. (Czilingová, 2011)

1.5 Medzinárodná harmonizácia účtovníctva

Svetová ekonomika už desaťročia odbúrava národné hranice. V Európe, v rámci Európskej únie, prebieha okrem ekonomickej globalizácie aj politické zjednocovanie. V nadväznosti na tieto procesy neustále vzrastá potreba harmonizácie účtovníctva. (Dvořáková, 2013)

Prvotné snahy o harmonizáciu účtovníckych štandardov od EÚ prišli v 70-tých a 80-tých rokoch. (Beke, 2013) V súčasnosti, „medzinárodná harmonizácia účtovníctva európskych krajín sa realizuje v troch formách:

- Všeobecne uznávané účtovné zásady USA – US GAAP (United States Generally Accepted Accounting Principles).
- Direktívy (smernice) Rady Európskeho spoločenstva (EÚ).
- Medzinárodné účtovné štandardy IFRS (International Accounting Standards/International Financial Reporting Standards).“ (Manová, 2010, s. 144)

Medzinárodné účtovné štandardy IFRS predstavujú nástroj celosvetovej harmonizácie. Po transformácii výboru pre medzinárodné účtovné štandardy IASC (International Accounting Standards Committee) v roku 2001, ktorý mal dovtedy na starosti vydávanie Medzinárodných účtovných štandardov IAS, vznikla ďalšia rada pre Medzinárodné účtovné štandardy IASB (International Accounting Standards Board), ktorá sa rozhodla uplatňovať štandardy IAS až do doby, pokiaľ nebudú zrušené. No štandardy, ktoré táto komisia začala vydávať sa rozhodla označovať ako IFRS. Z uvedených skutočností vyplýva ako vzniklo toto označenie, pod ktorým sa vydávajú štandardy od 1. 4. 2001. Rada, ktorá tieto štandardy vydáva sídli v Londýne. (Manová, 2010)

Za nástroj regulácie európskeho účtovníctva boli zvolené práve medzinárodné účtovné štandardy IFRS. K zabezpečeniu implementácie IFRS do národných systémov bol vytvorený tzv. schvaľovací mechanizmus IFRS. Základným poslaním tohto mechanizmu je zaistenie právneho uznania IFRS v prostredí EÚ. Zo zásad schvaľovacieho mechanizmu vyplýva, že len tie štandardy, ktoré schválil Výbor pre reguláciu účtovníctva za pomoci poradnej skupiny EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) a zároveň boli zverejnené v Úradnom vestníku, sú pre účtovné jednotky z členských zemí EÚ povinné.

Významnou určujúcou veličinou medzinárodnej harmonizácie je proces zbližovania US GAAP s IFRS. Napriek určitým odlišnostiam je možné povedať, že oba systémy sú postavené na podobných princípoch a postulátoch takže sú zrovnateľné, neexistujú medzi nimi významné rozpory a ich zbližovanie je možné. (Dvořáková, 2013)

V prílohách B a C tejto práce sa nachádzajú zoznamy platných medzinárodných štandardov IAS a IFRS podľa nariadenia komisie (ES) č. 1126/2008 z 3. novembra 2008, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy. Údaje sú aktualizované.

1.5.1 Harmonizácia účtovníctva v Slovenskej republike

Spoločný trh v Európskej únii doniesol pre mnohé firmy a investorov okrem mnoho perspektívnych možností aj nové legislatívne prekážky. Reálna situácia podniku by mala byť zobrazená v účtovných informáciách, no podniky operujú v podmienkach neustále sa meniaceho prostredia. Účtovníctvo musí vedieť reagovať pružne na zmeny a rozvoj v národnom ale aj medzinárodnom prostredí. Tieto javy sa v súčasnosti prejavujú na potrebe medzinárodnej harmonizácie účtovníctva a aplikácie všeobecne uznávaných zásad účtovníctva.

Medzinárodné štandardy finančného výkazníctva IFRS a Medzinárodné účtovné štandardy IAS riešia problém poskytovania relevantných informácií o podnikateľskom subjekte a výsledkoch hospodárenia účtovnej jednotky na nadnárodnej úrovni. Cieľom týchto štandardov je zjednotiť predpisy v oblasti účtovníctva, aby sa údaje z účtovných závierok dali porovnávať, nezávisiac kde podnik sídli, či v akej krajine bola zostavená účtovná závierka.

Proces približovania účtovníctva v Slovenskej republike k spomínaným štandardom je veľmi zdĺhavý proces. Do európskeho práva sa prijali účtovné štandardy IAS/IFRS v roku 2002 a Slovensku ako členovi Európskej únie od 1. mája 2004 vyplynula povinnosť konvergenzie slovenskej účtovnej legislatívy k požiadavkám Európskej únie.

Zostaviť účtovnú závierku podľa medzinárodných štandardov finančného výkazníctva IFRS sú povinné zostaviť banky a pobočky zahraničných bánk, poisťovne, zaistovne, obchodníci s cennými papiermi, dôchodcovské správcovské spoločnosti, doplnkové dôchodkové poisťovne, fondy ochrany vkladov a všetky obchodné spoločnosti,

ktoré najmenej dve po sebe idúce účtovné obdobia splnili aspoň dve z nasledujúcich podmienok:

- celková suma majetku podniku presiahla 165 969 594,40 eura,
- čistý obrat podniku presiahol 195 969 594,40 eura,
- priemerný počet zamestnancov podniku v jednotlivom účtovnom období presiahol 2000. (Manová, 2010)

1.5.2 Oceňovanie finančného majetku podľa IAS/IFRS

Oceňovanie zásadne ovplyvňuje vypovedaciu schopnosť účtovných informácií. V koncepcnom rámci existujú 4 predvolené oceňovacie základne pre zostavenie účtovnej závierky. Pri vyberaní spôsobu oceňovania je dôležité, či je splnený predpoklad trvania podniku v dohľadnej budúcnosti. Ak je známe, že sa podnik v budúcnosti chystá ukončiť svoju činnosť, jeho prístup k oceňovaniu bude iný ako podniku, ktorý bude fungovať aj naďalej. Podnik môže zvoliť jeden z týchto 4 prístupov:

- historické náklady,
- bežná cena,
- realizovateľná (vyrovnávacia) hodnota,
- súčasná hodnota.

Pri oceňovaní **historickými nákladmi** podnik vychádza z pôvodných nákladov vynaložených pri nadobudnutí aktív (z obstarávacích cien, či výrobných nákladov). V prípade bezodplatného obstarania aktív vychádza z odhadnutej sumy, ktorú by bolo treba vynaložiť na ich získanie v čase obstarania.

Bežná cena je cenou, ktorá by musela byť zaplatená, ak by sa rovnaké alebo podobné aktívum zaobstarávalo k dátumu ocenenia (tiež ju možno označiť ako reprodukčnú cenu či cenu obnovy). Uvedené ocenenie odráža odhadovanú cenu oceňovaného aktíva z pozície účtovnej jednotky - kupca, ktorý chce majetok obnoviť (znovu zaobstarat').

Pri **realizovateľnej (vyrovnávacej) hodnote** podnik ocení aktíva na úrovni peňažných prostriedkov, ktoré by bolo možné získať predajom aktív pri bežnom spôsobe

ich vyradenia (napríklad predajom). Toto ocenenie odráža odhadovanú cenu oceňovaného aktíva z pozície podniku, ktorý chce majetok predat'.

Pri **súčasnej hodnote** sa aktíva ocenia v diskontovanej hodnote budúcich čistých tokov peňazí, ktoré bude majetok podľa očakávania vytvárať v bežnom podnikaní. (Dvořáková, 2013)

Oceňovanie finančného majetku pri jeho prvom vykázaní

Prvotne vykázanie finančného majetku je klasifikované na základe obchodného modelu pre riadenie finančného majetku a charakteru zmluvných peňažných tokov nasledovne:

- **v amortizovanej hodnote** – toto ocenenie sa realizuje ak obe z nasledujúcich podmienok sú splnené:
 - majetok je držaný v rámci obchodného modelu, ktorého cieľom je držať majetok za účelom prijímania zmluvných peňažných tokov,
 - zmluvné podmienky finančného majetku zabezpečujú v určitých termínoch peňažné toky, ktoré sú výlučne platbami istiny a úroky z nesplatennej istiny,
- **reálna hodnota cez ostatné súčasti komplexného výsledku** – finančný majetok je oceňovaný týmto spôsobom, ak je držaný v obchodnom modeli, ktorého cieľ je dosahovaný prijímaním zmluvných peňažných tokov a zároveň predávaním finančného majetku,
- **reálna hodnota cez výsledok hospodárenia** – všetky finančné majetky, ktoré nie sú držané v jednom z dvoch hore uvedených obchodných modeloch sú oceňované v reálnej hodnote cez výsledok hospodárenia.

Len vtedy, keď účtovná jednotka zmení svoj obchodný model na riadenie finančného majetku, musí odznova klasifikovať všetky dotknuté finančné aktíva.

Účtovná jednotka môže taktiež namiesto prvých dvoch uvedených spôsobov oceňovania oceniť finančný majetok v **reálnej hodnote cez výsledok hospodárenia**, ak by to eliminovalo alebo výrazne znížilo nekonzistenciu pri oceňovaní majetku alebo by to prinieslo relevantnejšiu informáciu. (IFRS Foundation, 2018)

1.5.3 *Vykazovanie finančného majetku podľa IAS/IFRS*

„Účtovná závierka predstavuje (prinajmenšom z pohľadu externých používateľov) najvýznamnejší zdroj informácií o ekonomickej situácii danej účtovnej jednotky.“ (Tumpach, 2006, s.51) Podľa medzinárodných štandardov cieľom účtovnej závierky je poskytnúť informácie o finančnej výkonnosti, finančnej situácii, peňažných tokoch a o hospodárení účtovnej jednotky so zdrojmi pre používateľov, ktorým tieto informácie slúžia na ekonomické rozhodovanie. (Deloitte Global Services Limited, 2009)

Kompletnou účtovnou závierku sa zaoberajú:

- IAS 1 – Prezentácia účtovnej závierky a
- IAS 7 – Výkaz peňažných tokov.

Podľa IAS 1 je účtovná závierka štruktúrovaná prezentácia finančnej situácie a finančnej výnosnosti podniku. (Šlosárová, 2006, 434) V IAS 1 sa taktiež uvádza, že účtovná závierka by mala byť vypracovaná aspoň raz za rok. Ak sa mení ročné účtovné obdobie a účtovná závierka sa zostavuje za iné obdobie, potom musí podnik zverejniť dôvody zmeny a taktiež uviesť, že sumy nie sú úplne porovnateľné. (Deloitte Global Services Limited, 2009)

„Úplná účtovná závierka (complete set of financial statements) zostavovaná v súlade s IFRS pozostáva z týchto piatich súčastí:

- a) súvaha, resp. bilancia, resp. výkaz o finančnej situácii** (balance sheet, statement of financial position),
- b) výkaz súhrnného (komplexného) výsledku** (statement of comprehensive income),
- c) výkaz zmien vo vlastnom imaní** (statement of changes in equity),
- d) výkaz peňažných tokov** (cash flow statement),
- e) poznámky** (notes).“ (Krištofík, 2011, s. 93)

Výkaz o finančnej situácii – poskytuje informácie ohľadne finančnej situácii účtovnej jednotky. Zvyčajne účtovná jednotka musí vykázať výkaz o finančnej situácii s rozlíšenými krátkodobých aktív a pasív a dlhodobých aktív a pasív. Avšak, ak zoradenie

majetku na základe likvidity poskytuje relevantnejšie a spoľahlivejšie informácie (napríklad pri bankách a podobných inštitúciách), aktíva a pasíva by mali byť zoradene v poradí, v ktorom môžu alebo mohli by byť požadované k likvidácii.

Nezávisle od použitej metódy zoradenia položiek vo výkaze, účtovná jednotka by mala zverejniť hodnotu očakávaných obdržaných a zaplatených platieb v rámci a po 12 mesačnom vykazovacom období pre každý riadok aktív a pasív. (Deloitte Global Services Limited, 2009)

Výkaz súhrnného výsledku – poskytuje informácie o výsledku hospodárenia účtovnej jednotky za účtovné obdobie. Všetky položky nákladov a výnosov by mali byť uvedené v tomto výkaze pokiaľ štandard nevyžaduje iné riešenie.

Náklady a výnosy by sa mali zoskupovať a členiť tak, aby bolo možné vypočítať dôležité ukazovatele na posúdenie ekonomickej činnosti účtovnej jednotky. (Deloitte Global Services Limited, 2009)

Výkaz zmien vo vlastnom imaní – poskytuje informácie o zvýšení alebo znížení čistej hodnoty majetku. (Greuning, 2011) Účtovný štandard IAS 1 požaduje, aby účtovná jednotka tieto informácie vykázala v samostatnom výkaze.

Výkaz peňažných tokov – analyzuje zmeny peňazí a peňažných prostriedkov počas účtovného obdobia. Poskytuje prehľad príjmov a výdavkov účtovnej jednotky za účtovné obdobie v troch činnostiach:

- finančnej,
- investičnej,
- prevádzkovej.

Tento výkaz je povinnou súčasťou účtovnej závierky všetkých typov účtovných jednotiek. (Deloitte Global Services Limited, 2007)

Poznámky – pozostávajú zo zhrnutia účtovných zásadách a ostatných vysvetľujúcich poznámok. Poznámky musia:

- obsahovať informácie o základoch zostavovania účtovnej závierky a použitých špecifických účtovných zásadách,

- zverejňovať všetky informácie požadované od IFRS, ktoré nie sú uvedené inde v účtovnej závierke,
- poskytnúť dodatočné informácie, ktoré nie sú uvedené inde v účtovnej závierke, ale sú dôležité pre pochopenie ktorejkoľvek časti závierky.

Poznámky sú prezentované systematickým spôsobom a sú krížovo odkazované zo začiatku finančných výkazov na príslušnú poznámku. (Deloitte Global Services Limited, 2009)

V tabuľke č. 1 uvádzame krátke zhrnutie a porovnanie výkazov v účtovnej závierke zostavenej podľa medzinárodných štandardov IAS/IFRS a výkazov v účtovnej závierke zostavenej podľa slovenskej legislatívy.

Tab. 1 Krátke zhrnutie a porovnanie výkazov účtovných závierok podľa medzinárodných štandardov a slovenskej legislatívy

Porovnanie výkazov účtovných závierok podľa rôznych predpisov	
IAS/IFRS	Slovenská právna úprava
Výkaz o finančnej situácii – poskytuje informácie o finančnej situácii podniku.	Súvaha – ekvivalent výkazu o finančnej situácii v slovenskej legislatíve.
Výkaz súhrnného výsledku – poskytuje informácie o výsledku hospodárenia podniku.	Výkaz ziskov a strát – ekvivalent výkazu súhrnného výsledku v slovenskej legislatíve.
Výkaz zmien vo vlastnom imaní – poskytuje informácie o znížení alebo zvýšení vlastného imania, respektíve čistej hodnoty majetku.	Prehľad zmien vlastného imania – ekvivalent výkazu zmien vo vlastnom imaní, avšak nie je to samostatný výkaz, ale zverejňuje sa v rámci poznámok.
Výkaz peňažných tokov – analyzuje zmeny peňazí a peňažných prostriedkov počas účtovného obdobia.	Prehľad peňažných tokov – ekvivalent výkazu peňažných tokov používaný podľa medzinárodných štandardov, avšak vykazovaný v rámci poznámok.
Poznámky – poskytujú vysvetľujúce a dodatočné informácie ohľadom ostatných výkazov.	Poznámky – ekvivalent k poznámkam používaných podľa medzinárodných štandardov, ale obsahujú navyše ďalšie výkazy.

Zdroj: vlastné spracovanie

A ako posledné v tejto časti diplomovej práci sa pozrieme na výhody a nevýhody pri oceňovaní a vykazovaní finančného majetku v účtovnej závierke podľa slovenskej legislatívy oproti oceňovaniu a vykazovaniu finančného majetku podľa medzinárodných štandardov IAS/IFRS. Porovnanie sa nachádza v tabuľke č. 2.

Tab. 2 Výhody a nevýhody pri oceňovaní a vykazovaní majetku v účtovnej závierke podľa slovenskej legislatívy a podľa IAS/IFRS

Oceňovanie a vykazovanie finančného majetku v účtovnej závierke podľa slovenskej legislatívy	
Výhody	Nevýhody
Menej komplikovaná legislatíva a postupy	Menšia šanca na medzinárodnú spoluprácu
Menej pravidiel	Účtovná závierka nie je medzinárodne harmonizovaná
Menšia šanca výskytu chýb	Menej detailné a presné ohodnotenie majetku
Vypracovanie menej náročné na zdroje	
Oceňovanie a vykazovanie finančného majetku v účtovnej závierke podľa IAS/IFRS	
Výhody	Nevýhody
Presnejšie a detailnejšie ocenenie majetku	Rozsiahlejšia legislatíva
Medzinárodne harmonizovaná účtovná závierka	Vypracovanie náročné na zdroje
Väčšia šanca na medzinárodnú spoluprácu	Komplikovanejšie pravidlá pri oceňovaní a vykazovaní majetku
	Väčšia šanca výskytu chýb kvôli komplikovanosti

Zdroj: vlastné spracovanie

2 Cieľ práce

Pri diplomovej práci je nevyhnutné vymedziť si zameranie a stanoviť cieľ práce. Celá diplomová práca sa následne odvíja od hlavného cieľa práce.

Cieľom diplomovej práce je komparácia účtovania finančného majetku podľa zákonov platných v SR a podľa IAS/IFRS, poukázanie na ich výhody a nevýhody a analýza v konkrétnej účtovnej jednotke.

Splnenie hlavného cieľa je komplikovaný proces. Aby sme ho boli schopný splniť, stanovili sme si parciálne ciele:

- teoretické vymedzenie a charakteristika základných pojmov z riešenej oblasti,
- výber vhodnej spoločnosti na analýzu v oblasti riešenej problematiky,
- vyber vhodných metód a ich následná formulácia pre spracovanie primárneho cieľa,
- aplikovanie teoretických východísk vo výsledkoch práce, kde sa budeme zaoberať štruktúrou finančného majetku vybranej spoločnosti, jeho vykazovaním a oceňovaním,
- vypracovanie návrhov na zlepšenie a odporúčaní z prevedených analýz a získaných údajov na základe zistených nedostatkov v oblasti finančného majetku, jeho oceňovania a vykazovania podľa medzinárodných finančných štandardov.

Úspešné splnenie jednotlivých parciálnych cieľov by malo viesť k úspešnému splneniu hlavného cieľa práce. Dôležité súčasti, ktoré ovplyvnia úspešnosť vypracovania práce sú aj metodika a metódy skúmania, ktoré si predstavíme v nasledujúcej kapitole.

3 Metodika práce a metody skúmania

V tejto časti si charakterizujeme skúmanú spoločnosť. V rámci charakteristiky si spoločnosť predstavíme spoločne s krátkym popisom jej histórie, napíšeme niečo o jej postavení na Slovenskom trhu, služby ktoré poskytuje a niekoľko ďalších informácií pre lepšiu predstavu o skúmanom objekte.

Následne sa budeme venovať pracovným postupom a metódam používaným pri vypracovaní práce a prezentovaní výsledkov. Postupne si uvedieme všetky potupy a metódy použité v práci a stručne si ich charakterizujeme.

3.1 Charakteristika objektu skúmania

Pre účely tejto práce, čiže pre problematiku oceňovania a vykazovania finančného majetku v účtovnej závierke podľa IAS/IFRS, sme sa rozhodli preskúmať spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a. s. Údaje pre túto prácu sme získali z verejne dostupných zdrojov, najmä z ich internetovej stránky, kde zverejňujú aj svoje finančné výkazy.

Korene Slovenskej sporiteľne siahajú až do 19. storočia, keďže ich rôzne filiálky fungovali po Slovensku už od roku 1819. V novodobej histórii banka pôsobila ako súčasť Československej štátnej sporiteľne, ktorá vznikla v roku 1953 a od roku 1969 banka začala pôsobiť ako samostatná zložka – Slovenská štátna sporiteľňa, š. p. ú.

Banka získala univerzálnu bankovú licenciu v roku 1990 a rozhodla sa rozšíriť svoje služby aj v segmente inštitucionálnych a podnikateľských klientov. Na peňažnom a kapitálovom trhu cenných papierov Slovenská sporiteľňa pôsobí od ich vzniku, čiže od roku 1991. V roku 1994 sa banka transformovala na akciovú spoločnosť a začala pôsobiť pod obchodným menom Slovenská sporiteľňa, akciová spoločnosť.

V roku 2001 Ministerstvom financií podpísalo zmluvu o predaji majoritného balíka akcií s Erste Bank. Banka sa tak začlenila do silnej finančnej skupiny Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG.

V súčasnosti je Erste Group Bank AG 100% vlastníkom Slovenskej sporiteľne. Erste Group je jedným z najväčších poskytovateľov finančných služieb v strednej a východnej Európe. Okrem Slovenska pôsobí aj v Maďarsku, Českej republike, Rakúsku,

Rumunsku, Srbsku a Chorvátsku. Taktiež pôsobí nepriamo v Bosne a Hercegovine, Slovinsku, Čiernej hore, Macedónsku a Moldavsku.

Základné imanie spoločnosti vo výške 212 000 000 € je splatené v plnom rozsahu. Podľa obchodného registra Slovenskej republiky banka vydala 212 000 akcií v menovitej hodnote po 1 000 €. Všetky akcie sú kmeňové, zaknihované a vydané na meno.

Spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a. s. má podiel v týchto spoločnostiach:

- Procurement Services SK, s.r.o.,
- Asset Management Slovenskej sporiteľne, správcovská spoločnosť, a. s.,
- Poisťovňa Slovenskej sporiteľne, a. s. Vienna Insurance Group,
- Prvá stavebná sporiteľňa, a. s.,
- EuroDotácie, a.s.

Spoločnosť ma taktiež uzavreté partnerstvá s týmito spoločnosťami:

- KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group,
- KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group.

Slovenská sporiteľňa s 251 pobočkami, 4 121 zamestnancami, 2 200 000 klientmi a 27%-tným podielom pôžičiek na trhu je v súčasnosti najväčšia komerčná banka na Slovensku s povolením na vykonávanie hypotekárnych bankových obchodov a úplnou devízovou licenciou. Banka má dominantné postavenie v oblasti vydávania bankových platobných kariet.

Banka poskytuje svojim klientom širokú škálu produktov a služieb, ako napríklad:

- tradičné bežné účty,
- sporiace účty,
- rôzne typy vkladných knižiek,
- termínované vklady,
- služieb platobného styku,
- úverov a hypotéky,

- moderných služieb elektronického bankovníctva,
- platby do celého sveta.

3.2 Postup práce

Pre úspešné vypracovanie diplomovej práce je nevyhnutné nasledovať logickú postupnosť. Prvým krokom pri vypracovaní tejto práce bolo stanovenie základného cieľa. Aby sme mohli úspešne splniť základný cieľ, navrhli sme čiastkové ciele odvodené od základného cieľa. Všetky tieto ciele sú uvedené v predchádzajúcej kapitole.

Pri vypracovaní teoretickej časti sme čerpali z rôznych odborných domácich aj zahraničných zdrojov, najmä z odborných knižných publikácií a zákonov, no použili sme aj aktuálne informácie z oficiálnych webových stránok.

V praktickej časti práce sme použili informácie z rozsiahlych finančných výkazov skúmanej spoločnosti ako súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky k účtovnej závierke. Tieto výkazy sú taktiež dostupné verejne. Pre úspešné triedenie, spracovanie a analyzovanie informácií sme použili rôzne metódy a postupy, ktoré si predstavíme v nasledujúcej podkapitole.

Teoretické a praktické vedomosti, ktoré sme získali počas vypracovania práce sme následne využili v záverečnej časti práce, kde sme pre spoločnosť navrhli opatrenia v oblasti riešenej problematiky.

3.3 Metódy skúmania

Ako sme už spomenuli, pri vypracovaní práce sme použili rôzne metódy, konkrétne:

- analýzu a syntézu,
- abstrakciu,
- komparáciu,
- indukciu a dedukciu,
- pozorovanie.

Analýza a syntéza

Analýza znamená myšlienkové rozloženie skúmaného javu, predmetu alebo situácie na menšie časti, ktoré sú následne predmetom ďalšieho skúmania. Je to dobrý spôsob, akým môžeme poznať jav ako celok prostredníctvom hlbšieho poznania jednotlivých častí. Analýzu sme použili pri analyzovaní údajov o spoločnosti, rozoberali sme jednotlivé položky finančného majetku do hĺbky pre lepšie pochopenie celkovej situácie.

Syntéza je naopak zjednotenie jednotlivých častí do celku. Je to dobrý spôsob, akým môžeme poznať jav ako celok prostredníctvom hlbšieho poznania podstatných súvislostí medzi jednotlivými zložkami javu. Syntézu sme taktiež použili pri analyzovaní údajov spoločnosti, keď sme sa na jednotlivé analyzované položky majetku dívali ako celok z rôznych uhlov pohľadu.

Abstrakcia

Abstrakcia znamená oddeľovanie nepodstatných vlastností javov od podstatných vlastností.

V tejto práci sme ju využili pri vyčleňovaní relevantných informácií zo získaných údajov a informácií o spoločnosti pre našu analýzu.

Komparácia

Pri tejto metóde ide o zisťovanie zhodnosti či rozdielnosti dvoch alebo viacerých rôznych premetov, javov či úkazov

Túto metódu sme využili pri porovnávaním teoretických informácií z odbornej literatúry, právnych noriem a praktických poznatkov z údajov analyzovanej spoločnosti.

Indukcia a dedukcia

Indukcia je postup pri ktorom sa postupuje od osobitného ku všeobecnému. Touto metódou sa prichádza k všeobecnému záveru z mnohých poznatkoch o jednotlivostiach. Opakom indukcie je dedukcia a tá predstavuje postup od všeobecného ku osobitnému.

Týmto spôsobom myslenia sa od všeobecných záverov a tvrdení prechádza k menej všeobecným.

V tejto práci sme použili indukciu ako aj dedukciu pri zostavovaní návrhov a odporúčaní pre analyzovanú spoločnosť v záverečnej časti.

Pozorovanie

Za pozorovanie sa považuje plánovité, cieľavedomé a systematické sledovanie určitých skutočností. Toto sledovanie skutočností vedie k interpretácii skúmaných javov.

V tejto práci sme túto metódu využívali počas celého procesu tvorby a spracovania diplomovej práce, od získavania potrebných informácií o skúmanej problematike až po zhrnutie výsledkov záverečnej práce.

V nasledujúcej kapitole si podrobne rozoberieme a zanalyzujeme všetky podklady a údaje o finančnom majetku Slovenskej sporiteľne, a. s., jeho oceňovanie a vykazovanie.

4 Výsledky práce

Vo výsledkoch práce, na základe údajov spoločnosti, prevažne účtovnej závierky spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a. s. zostavenej ku dňu 31. 12. 2017, ktorá bola zostavená v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi IAS/IFRS, ale aj finančných uzávierok z minulých rokov, analyzujeme finančný majetok a jeho štruktúru, analyzované údaje porovnáme s prechádzajúcimi 4 rokmi, čiže rokmi 2013 až 2016. Taktiež si popíšeme aké spôsoby oceňovania a vykazovania finančného majetku analyzovaná spoločnosť použila. Pre prehľadnosť našej analýzy použijeme grafy a tabuľky. Pre zjednodušenie budeme v týchto tabuľkách a grafoch používať sumy v tisícoch €.

4.1 Analýza finančného majetku vybraného podniku

Ako prvú budeme analyzovať štruktúru finančného majetku vo všeobecnosti a v druhej časti analýzy sa budeme venovať konkrétne rozdeleniu finančného majetku na krátkodobý a dlhodobý.

4.1.1 Štruktúra finančného majetku a jej vývoj v rokoch 2013 až 2017

Keďže analyzovaná spoločnosť je banka, významným faktorom je podiel finančného majetku na celkovom majetku spoločnosti. Tieto údaje nájdete v tabuľke č. 3.

Tab. 3 Podiel finančného majetku na celkovom majetku spoločnosti v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €

	Rok				
	2013	2014	2015	2016	2017
Finančný majetok	11 395 749	12 711 991	13 727 056	14 603 069	16 142 078
Majetok spolu	11 664 515	12 942 586	13 951 065	14 800 963	16 314 743
% podiel finančného majetku na celkovom majetku	97,70%	98,21%	98,39%	98,66%	98,94%

Zdroj: vlastné spracovanie podľa materiálov spoločnosti

Ako je v tabuľke vidieť, spoločnosť dosahuje veľmi vysoký podiel finančného majetku na celkovom majetku, ktorý v posledných 5 rokoch mierne stúpal. Tento podiel sa pohyboval okolo úrovne 97 až 99%.

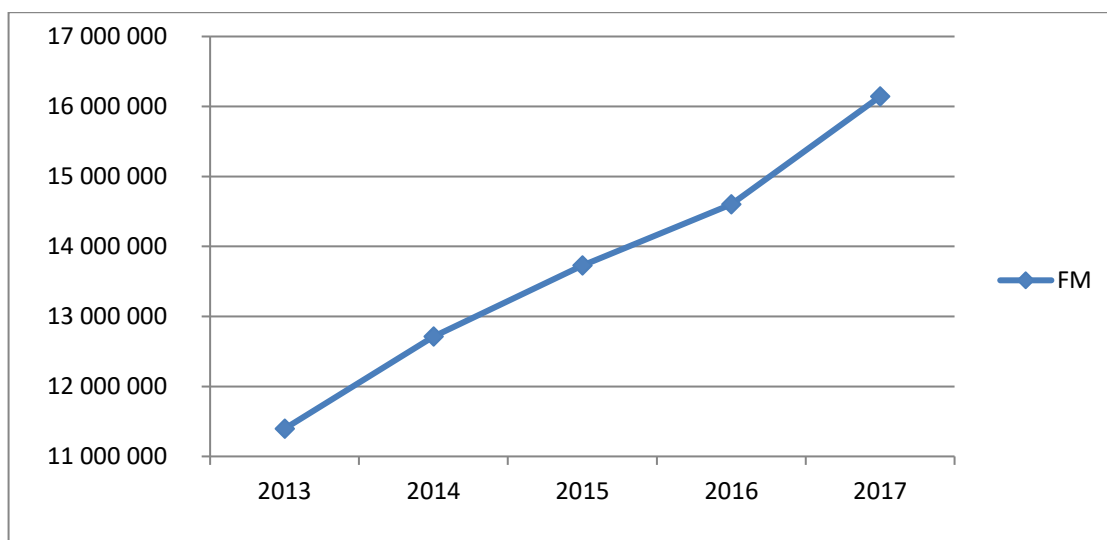
Tab. 4 Štruktúra finančného majetku spoločnosti v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €

Druh majetku	Rok				
	2013	2014	2015	2016	2017
Peniaze a účty v centrálnych bankách	329 977	408 119	322 811	396 973	424 229
Finančné aktíva držané na obchodovanie	50 826	101 574	84 414	44 814	36 484
Finančné aktíva oceňované v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát	31 171	20 203	17 668	6 118	5 600
Finančné aktíva na predaj	859 402	1 219 152	1 211 611	1 063 321	1 020 619
Finančné aktíva držané do splatnosti	2 764 888	2 579 817	2 490 694	2 640 662	2 644 402
Úvery a pohľadávky voči finančným inštitúciám	80 036	179 005	121 583	89 906	177 616
Úvery a pohľadávky voči klientom	7 221 256	8 142 383	9 414 716	10 296 363	11 758 950
Zabezpečovacie deriváty	5 119	8 322	7 418	7 705	6 761
Investície v dcérskych a pridružených spoločnostiach	16 787	19 493	21 399	23 041	23 041
Pohľadávka z odloženej dane z príjmov	36 287	33 923	29 739	34 166	44 376
Spolu	11 395 749	12 711 991	13 727 056	14 603 069	16 142 078

Zdroj: vlastné spracovanie podľa materiálov spoločnosti

V tabuľke č. 4 je zobrazená podrobná štruktúra finančného majetku účtovnej jednotky ku koncu rokov 2013 až 2017. Teraz nasleduje jej podrobnejšia analýza.

Finančný majetok analyzovanej spoločnosti za posledných 5 rokov konštantne rástol, čo naznačuje, že banke sa darí. V roku 2014 finančný majetok spoločnosti narástol o 11,55% na hodnotu celkových 12 711 991 000 € z hodnoty 11 395 749 000 € z roku 2013. V roku 2015 medziročne narástol o 7,99% na 13 727 056 000 €. V roku 2016 pokračoval trend poklesu percentuálneho prírastku finančného majetku podniku a spoločnosť dosiahla nárast finančného majetku o 6,38%. Tento nárast znamenal hodnotu finančného majetku 14 607 875 000 €, čo predstavuje nárast oproti roku 2015 o 880 729 000 €, respektíve o 6,42%. V roku 2017 avšak finančný majetok banky poskočil o 1 539 009 000 € na 16 142 078 000 €, čo zvrátilo črtajúci sa trend a prírastok finančného majetku predstavoval až 10,54%. Medzi rokmi 2013 až 2017 spoločnosť zvýšila svoj finančný majetok celkovo o 4 746 329 000 €, čo predstavuje úctyhodný nárast o 41,65%. Vývoj finančného majetku firmy v grafickej podobe nájdete v grafe č. 3.

Graf 3 Vývoj finančného majetku spoločnosti v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa materiálov spoločnosti

Pri analýze sme zistili, že 3 najväčšie položky v štruktúre finančného majetku spoločnosti, menovite *úvery a pohľadávky voči klientom, finančné aktíva držané do splatnosti a finančné aktíva na predaj*, tvorili drvivú väčšinu finančného majetku. V roku 2013 predstavovali 95,17%, v roku 2014 93,94%, v roku 2015 95,59%, v roku 2016

95,87% a v roku 2017 95,55%. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli pri analýze zamerať na tieto tri položky.

Ako prvé sa bližšie pozrieme na **úvery a pohľadávky voči klientom**, ktoré v roku 2013 s hodnotou 7 221 256 000 € tvorili 63,37% z celkového finančného majetku. V roku 2014 zaznamenali nárast 12,76% na hodnotu 8 142 383 000 €, taktiež nepatrne vzrástol ich podiel na celkovom finančnom majetku na 64,05%. V roku 2015 opäť rástli a to na hodnotu 9 414 646 000 €, čo predstavovalo nárast 15,62%. Ich podiel na celkovom finančnom majetku vzrástol na 68,61%. V roku 2016 nasledovali trend a opäť rástli na 10 296 363 000 €, čo predstavovalo medziročný nárast 9,36% s celkovým podielom 70,51%. Ani v roku 2017 sa trend neporušil a opäť vzrástli na 11 758 950 000 €. To znamenalo percentuálny ročný nárast o 14,20%. Taktiež celkový podiel sa opäť zvýšil až na 72,85%.

Tab. 5 Podrobný prehľad štruktúry úverov a pohľadávok voči klientom za roky 2013 až 2017 v tisícoch €

Sektor	Rok				
	2013	2014	2015	2016	2017
Vládny sektor	213 330	216 325	235 573	197 560	209 206
Ostatné finančné spoločnosti	86 654	97 549	80 523	83 087	94 669
Nefinančné spoločnosti	1 806 365	1 830 643	2 113 333	2 130 578	2 554 504
Domácnosti	5 114 907	5 997 866	6 985 314	7 885 138	8 900 571
Spolu	7 221 256	8 142 383	9 414 646	10 296 363	11 758 950

Zdroj: vlastné spracovanie podľa materiálov spoločnosti

Takto vysoký podiel úverov a pohľadávok voči klientom je logický, keďže poskytovanie úverov je jedna z prioritných činností tejto banky. Ako je v tabuľke č. 5 vidieť, najvyšší podiel pohľadávok a úverov voči klientom majú domácnosti. Tie v roku 2013 dosiahli hodnotu 5 114 907 000 €, čo predstavovalo 70,83% podiel na všetkých úveroch a pohľadávkach voči klientom. Hodnota úverov a pohľadávok voči domácnostiam každoročne rástla a v roku 2017 skončila na hodnote 8 900 571 000 €. V tomto päťročnom

období to znamenalo celkový nárast o 52,42%. Vzástol taktiež celkový podiel úverov a pohľadávok voči domácnostiam na všetkých úveroch a pohľadávkach voči klientom a to až na 75,69%.

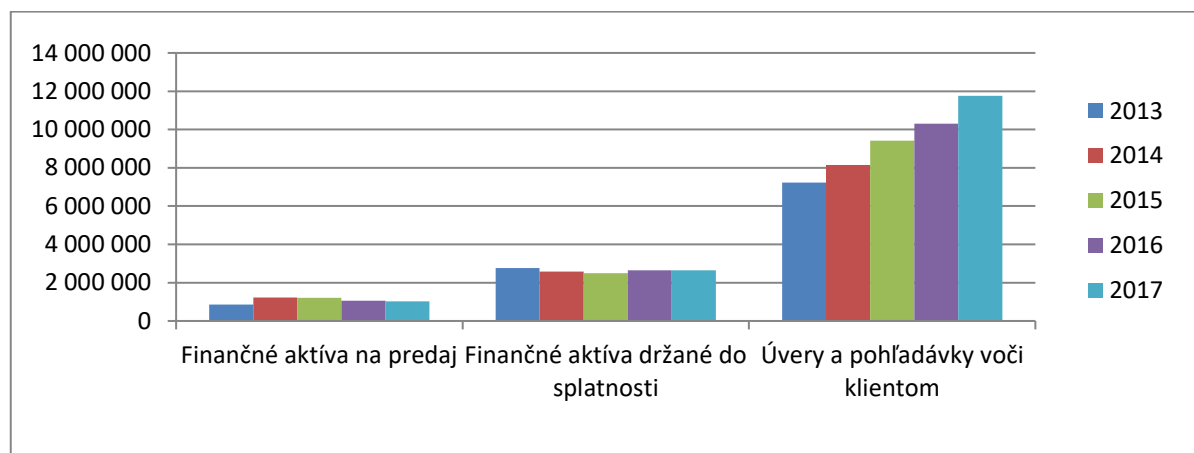
Druhý najvyšší podiel v rámci úverov a pohľadávok voči klientom majú nefinančné spoločnosti, tretí v poradí je vládny sektor a posledné s nepatrným podielom sú ostatné finančné spoločnosti. Z analyzovaných údajov môžeme s vysokou mierou pravdepodobnosti vydedukovať, že hlavnými klientmi na ktorých sa spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a. s. sústreďujú sú domácnosti.

Druhou najvýznamnejšou položkou štruktúry finančného majetku spoločnosti sú **finančné aktíva držané do splatnosti**. Tie v roku 2013 dosiahli výšku 2 764 888 000 €. V roku 2014 dosiahli výšku 2 579 817 000 €, čo predstavovalo pokles o 6,69%. V roku 2015 opäť poklesli a to o 3,45% na hodnotu 2 490 694 000 €. V roku 2016 naopak vzrástli na hodnotu 2 640 662 000 €, čo predstavovalo medziročný nárast o 6,02%. V roku 2017 stagnovali a zaznamenali len nepatrný nárast o 0,14% na hodnotu 2 644 402 000 €. Táto hodnota taktiež predstavovala 16,38%-tný podiel na celkovom finančnom majetku. V týchto údajoch sa nedá zaregistrovať žiadny jasný trend, napriek tomu, v roku 2017 oproti roku 2013 banka zaznamenala celkový rast finančných aktív držaných do splatnosti o 4,36%.

Tretou najvýznamnejšou položkou štruktúry finančného majetku spoločnosti sú **finančné aktíva na predaj**. Tieto aktíva dosiahli v roku 2013 výšku 859 402 000 €. V roku 2014 zaznamenali veľký medziročný nárast o 41,86% na hodnotu 1 219 152 000 €. V roku 2015 nepatrne poklesli o 0,62% na 1 211 611 000 € a v roku 2016 sa prepádli o 12,24% na 1 063 321 000 €. V roku 2017 zaznamenali hodnotu 1 020 619 000 €, čo predstavovalo mierny medziročný pokles o 4,02%. Táto hodnota taktiež predstavovala 6,32%-tný podiel na celkovom finančnom majetku. Ani v týchto údajoch sa nedá zaregistrovať žiadny jasný trend, avšak v roku 2017 v porovnaní s rokom 2013 spoločnosť zaznamenala celkový nárast finančných aktív na predaj o 21,81%, ktorý sa dá pripísať hlavne veľkému skokovému nárastu v roku 2014.

V grafe č. 4 sú vyobrazené rozdiely medzi tromi najvýznamnejšími časťami finančného majetku podniku a ich vývoj v rokoch 2013 až 2017. Je na ňom veľmi dobre

vidieť, akú veľkú prevahu majú úvery a pohľadávky voči klientom oproti ostatným zložkám finančného majetku podniku, takisto ich rastový trend.

**Graf 4.3 najvýznamnejšie položky finančného majetku podniku za roky 2013 až 2017
v tisícoch €**

Zdroj: vlastné spracovanie podľa materiálov spoločnosti

4.1.2 Pomer KFM a DFM a jeho vývoj v rokoch 2013 až 2017

Ďalšiu vec, na ktorú sa pozrieme bližšie je pomer krátkodobého a dlhodobého finančného majetku vo firme. V tabuľke číslo 6 môžete vidieť absolútne hodnoty dlhodobého a krátkodobého finančného majetku podniku v rokoch 2013 až 2017. Majetok je rozdelený na krátkodobý a dlhodobý v súlade s medzinárodnými štandardmi, čiže podľa ich zostatkovej zmluvnej splatnosti. Ku krátkodobému finančnému majetku je priradený všetok majetok so splatnosťou kratšou ako jeden rok, ostatný majetok so splatnosťou dlhšou ako jeden rok je priradený ku dlhodobému finančnému majetku.

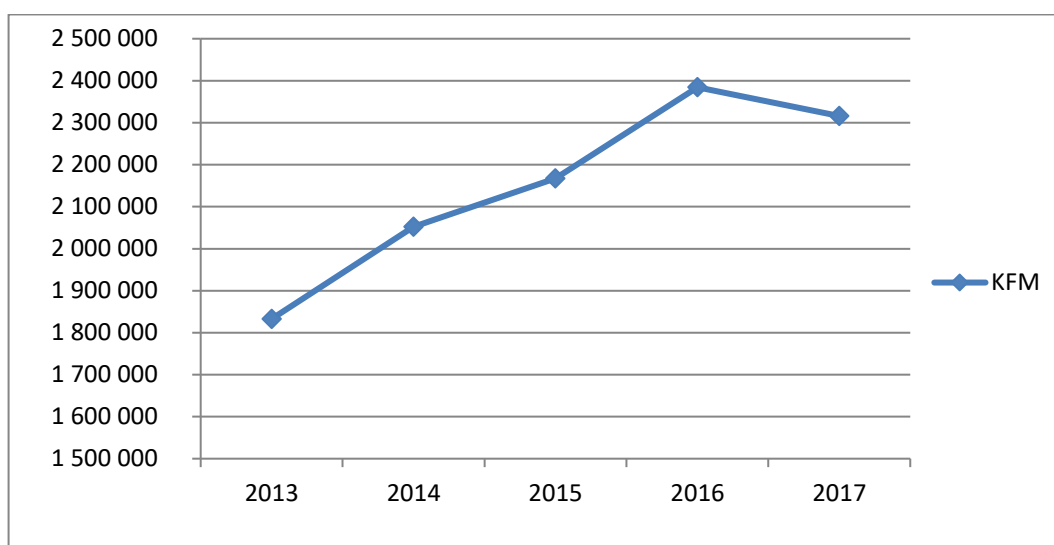
Tab. 6 Porovnanie KFM a DFM v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €

	2013	2014	2015	2016	2017
KFM	1 832 757	2 052 277	2 162 343	2 384 261	2 316 059
DFM	9 562 992	10 659 714	11 559 710	12 218 808	13 826 019

Zdroj: vlastné spracovanie podľa materiálov spoločnosti

V roku 2013 mal krátkodobý finančný majetok spoločnosti hodnotu 1 832 757 000 €. V ďalších troch rokoch tento majetok zaznamenal rast, menovite 11,98%

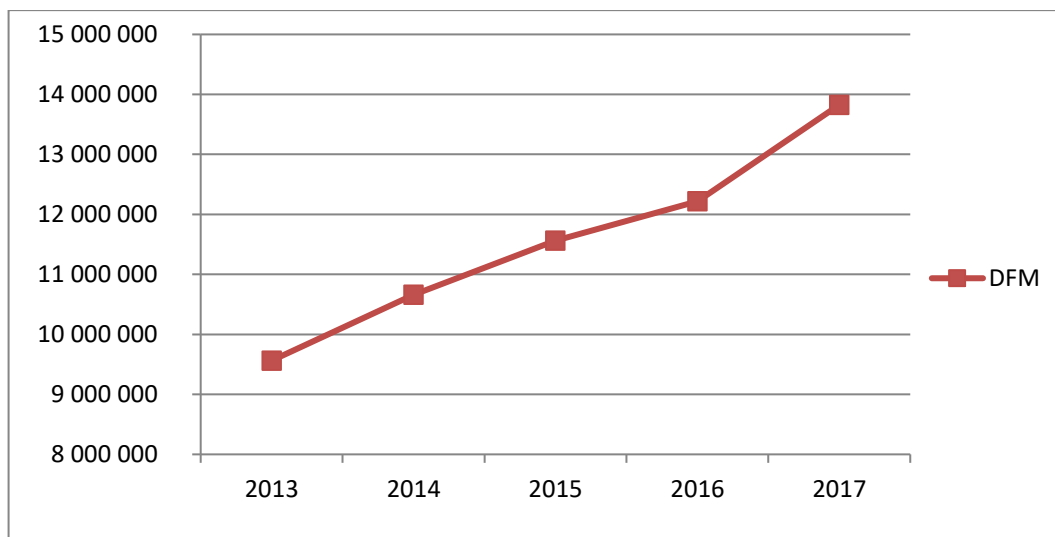
v roku 2014, 5,36% v roku 2015 a 10,26% v roku 2016, kedy mal hodnotu 2 384 261 000 €. V roku 2017 zaznamenal mierny pokles o 2,86% na hodnotu 2 316 059 000 €. Celkovo za týchto päť rokov zaznamenal rast vo výške 483 302 000 €, čo znamená celkový nárast o 26,37%. V grafe č. 5 môže vidieť grafické znázornenie vývoja krátkodobého finančného majetku. Poďme sa teraz pozrieť ako sa vyvíjal dlhodobý finančný majetok.

Graf 5 Vývoj KFM v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa materiálov spoločnosti

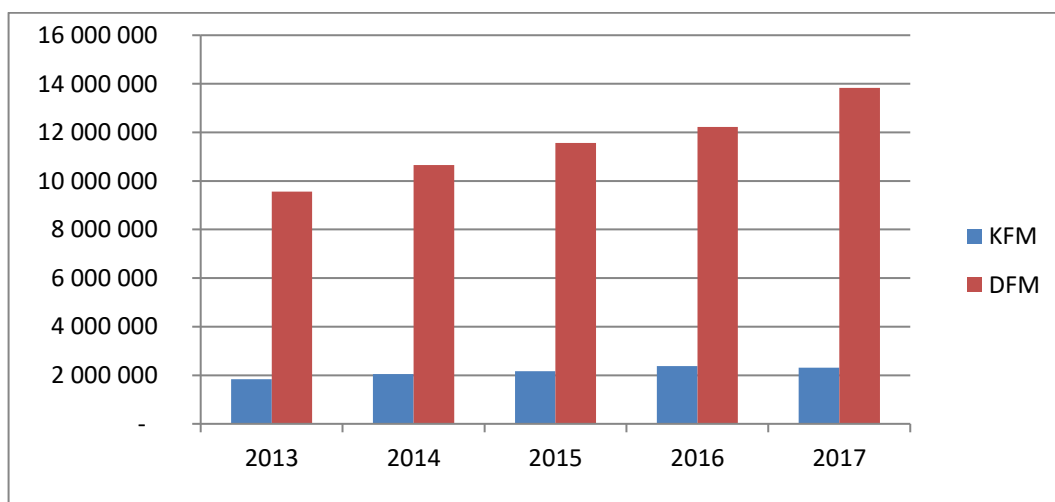
Hodnota dlhodobého finančného majetku v roku 2013 dosiahla hodnotu 9 562 992 000 € a medzi rokmi 2013 až 2017 konštantne rástla, čo je pekne vidieť aj na grafe č. 6. V roku 2014 dlhodobý finančný majetok dosiahol rast 11,47%, v roku 2015 8,44%, v roku 2016 už len 5,7%, avšak v roku 2017 dosiahol najvyšší rast za sledované obdobie a to až 16,15%. Absolútna hodnota dlhodobého finančného majetku v roku 2017 dosiahla hodnotu 13 826 019 000 € s celkovým nárastom za sledované obdobie až o 4 263 027 000 €, respektíve o 44,58%.

Graf 6 Vývoj DFM v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa materiálov spoločnosti

Spoločnosti sa za sledované obdobie posledných 5 rokov darilo navyšovať svoj dlhodobý finančný majetok v oveľa vyššej miere ako krátkodobý finančný majetok, takmer dvojnásobne rýchlejším tempom. Tento fakt má určite vplyv na pomer krátkodobého a dlhodobého finančného majetku. Grafické zobrazenie tohto pomeru za posledných 5 rokov je v grafe č.7.

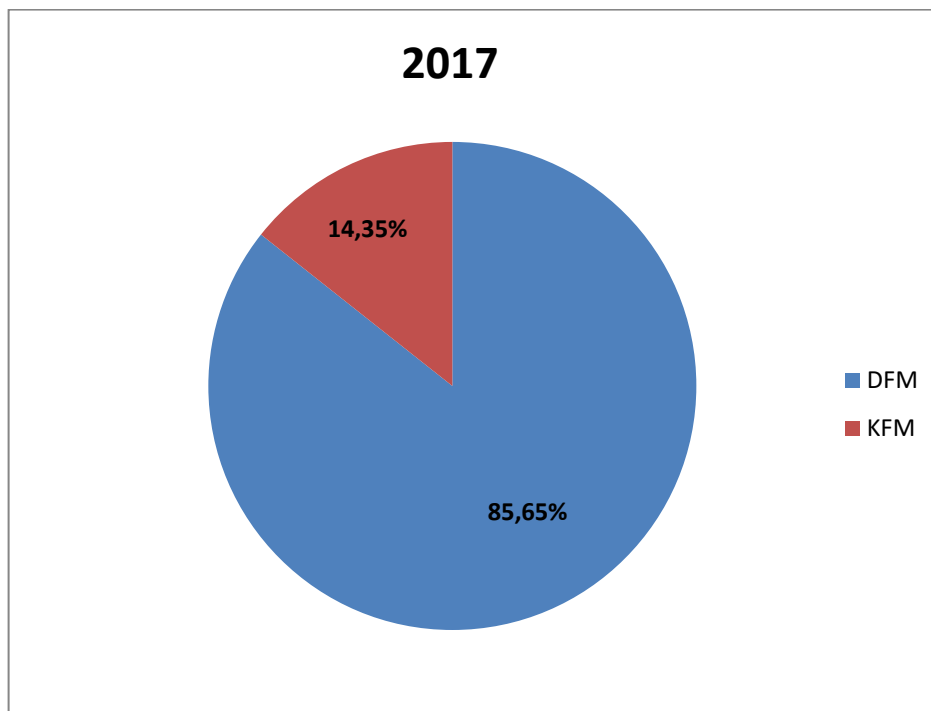

Graf 7 Porovnanie KFM a DFM v rokoch 2013 až 2017 v tisícoch €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa materiálov spoločnosti

Aj v spomínanom grafe je zreteľne vidieť, že dlhodobý finančný majetok rástol rýchlejším tempom ako krátkodobý finančný majetok. V roku 2013 bol pomer dlhodobého

a krátkodobého majetku 5,22 ku 1. V ďalších rokoch spoločnosť udržiavala pomer blízko nad úrovňou 5 ku 1.

Graf 8 Pomer KFM a DFM v roku 2017

Zdroj: vlastné spracovanie podľa materiálov spoločnosti

Avšak roku 2017 pomer vyrástol na úroveň blízku 6 ku 1, čo znamená, že z celkového finančného majetku tvorí 85,65% dlhodobý finančný majetok a 14,35% krátkodobý finančný majetok. Tento pomer je graficky znázornený na grafe č. 8.

4.2 Analýza oceňovania a vykazovania finančného majetku podniku

Podnik, tak ako pri prvotnom vykazovaní finančného majetku, tak aj pri následnom vykázaní v účtovnej závierke sa riadi medzinárodnými platnými štandardmi IAS/IFRS.

Pretože funkčnou menou banky je euro, banka pri oceňovaní používa práve túto menu. Funkčná mena znamená menu primárneho ekonomického prostredia, v ktorom účtovná jednotka pôsobí. Transakcie v cudzej menej sa pri prvotnom vykazovaní prepočítavajú na euro podľa výmenného kurzu platného ku dňu transakcie.

Pri následnom oceňovaní sa denominovaný finančný majetok v cudzej menej prepočítava výmenným kurzom platným k dňu zostavenia súvahy. Všetky vzniknuté

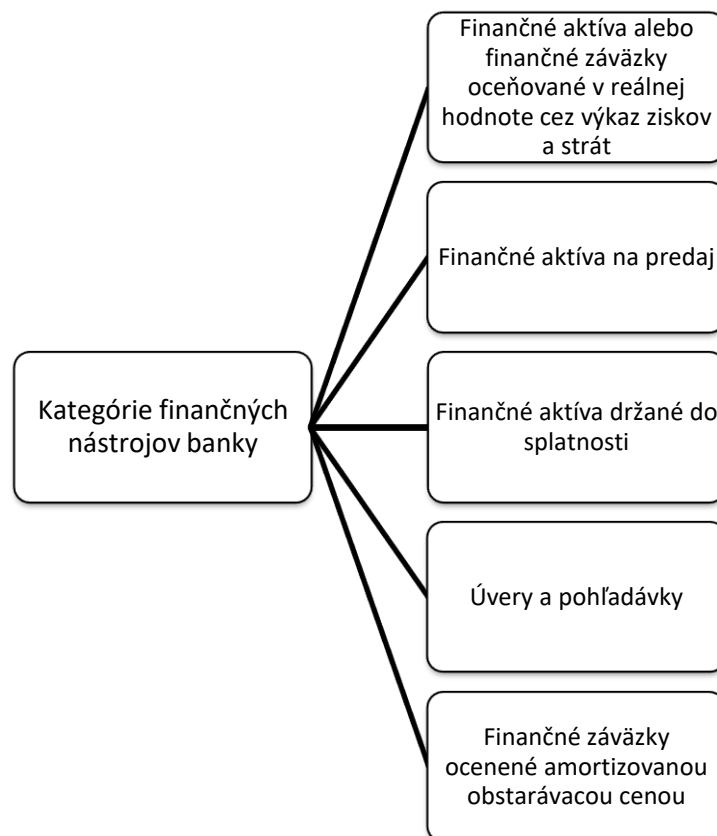
kurzové rozdiely sa vykazujú vo výkaze ziskov a strát v položke **Čistý zisk z obchodovania a finančných nástrojov oceňovaných v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát**. Pri prepočte cudzích mien na euro podnik používa výmenné kurzy vyhlasované Európskou centrálnou bankou.

Dôležitou súčasťou, ktorá predchádza oceňovaniu majetku je kategorizácia finančných nástrojov. Za finančný nástroj sa považuje akákoľvek zmluva, na základe ktorej vzniká finančné aktívum jednej strane a finančný záväzok alebo kapitálový nástroj druhej strane. V súlade so štandardom IAS 39 spoločnosť vykazuje všetky finančné aktíva, vrátane derivátových finančných nástrojov v súvahe a oceňuje podľa kategórií, do ktorých boli zaradené.

Banka, v súlade so svojou investičnou stratégiou, používa tieto kategórie finančných nástrojov:

- finančné aktíva alebo finančné záväzky oceňované v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát,
- finančné aktíva na predaj,
- finančné aktíva držané do splatnosti,
- úvery a pohľadávky,
- finančné záväzky ocenené amortizovanou obstarávacou cenou.

Pre potreby tejto práce sa budeme zaoberať len finančnými aktívami.

Graf 9 Schéma kategórií finančných nástrojov banky Slovenská sporiteľňa, a. s.

Zdroj: vlastné spracovanie podľa materiálov spoločnosti

4.2.1 Oceňovanie finančných aktív reálnou hodnotou

Najlepším údajom o reálnej hodnote finančného nástroja je trhovú cenu kótovanú na aktívnom trhu. Ak je takáto cena k dispozícii, banka ju použije na ocenenie reálnej hodnoty finančných nástrojov (úroveň 1 v hierarchii reálnej hodnoty).

Pri použití kótovanej ceny z trhu, ktorú nie je možné označiť ako aktívnu pretože má obmedzenú likviditu (likvidita trhu sa určuje na základe dostupných ukazovateľov likvidity trhu), banka klasifikuje finančný nástroj v rámci úrovne 2. V ďalšom prípade, ak trhové ceny nie sú dostupné, banka používa oceňovacie modely. Tieto modely sú založené na pozorovaní trhu. Banka v hierarchii reálnej hodnoty klasifikuje finančný nástroj v rámci úrovne 2, ak je možné pozorovať všetky významné vstupy oceňovacieho modelu. Pri oceneniach v rámci úrovne 2 sa ako pozorovateľné trhové parametre zvyčajne používajú výnosové krivky, úverové rozpätia a implikované volatility. Avšak existujú prípady, kedy

nemožno určiť reálnu hodnotu finančného aktíva na základe žiadneho zo spomínaných spôsobov oceňovania reálnou hodnotou.

Ak nastane takáto situácia, banka použije realistické predpoklady na základe ktorých uskutoční odhad individuálnych oceňovacích parametrov, ktoré nemožno pozorovať na trhu. V situácii, kedy akýkoľvek z významných vstupov nemožno pozorovať v oceňovacom modeli, resp. ak sa kótovaná cena aktualizuje nepravidelne, finančný nástroj sa v hierarchii reálnej hodnoty klasifikuje v rámci úrovne 3. Pri oceňovaní v rámci tejto úrovne, s výnimkou pozorovateľných parametrov, banka bežne používa úverové rozpätia získané z externých (týkajúce sa podobných cenných papierov alebo emitentov) a interných (týkajúce sa rizikových parametrov) zdrojov.

Finančné nástroje oceňované reálnou hodnotu sú všetky finančné nástroje pravidelne preceňované na reálnu hodnotu. Banka vychádza pri určovaní reálnej hodnoty primárne z externých zdrojov informácií (kurzy akcií na burzách alebo kotácie brokerov pre vysoko likvidné segmenty trhu). K finančným nástrojom, ktorých reálna hodnota sa určuje na základe kótovaných trhových cien patria najmä kótované cenné papiere, likvidné OTC dlhopisy a finančné deriváty.

Banka používa len interne testované oceňovacie modely. Zároveň pre tieto modely musia byť oceňovacie parametre (ako napríklad úrokové sadzby, devízové sadzby, volatilita a úverové rozpätia) stanovené nezávisle. Poďme sa teraz pozrieť ako banka oceňuje niektoré zložky finančného majetku.

Cenné papiere

Pri cenných papieroch s pevnou a pohyblivou sadzbou, čiže pri bežných dlhových cenných papieroch sa reálna hodnota kalkuluje diskontovaním budúcich peňažných tokov, pričom sa použije diskontná krivka v závislosti od úrokovej sadzby pre menu emisie a úpravy rozpätia, ktorá sa obvykle odvíja od krivky úverového rozmedzia emitenta. Ak banka takúto krivku nemá k dispozícii, rozpätie stanoví na základe podobného finančného inštrumentu, ktoré sa upraví o rozdiely v rizikovom profile finančných nástrojov. Ak nie je k dispozícii ani to, banka odhadne rozsah úpravy rozpätia pomocou iných informácií

vrátane odhadov úverového rozpätia na základe pravdepodobnosti zlyhania a interných ratingov alebo mienky manažmentu.

Reálna hodnota zložitejších dlhových cenných papierov sa určuje použitím kombinácie sofistikovanejších techník modelovania vrátane metód používaných pre OTC finančné deriváty a modelov diskontovaných peňažných tokov. Všetky cenné papiere sú oceňované kurzom „kúpa – predaj“.

OTC – finančné deriváty

Banka oceňuje finančné deriváty obchodované na likvidných trhoch (napr. úrokové swapy a opcie, kreditné deriváty, komoditné deriváty, devízové forwardy a opcie, opcie na kótované cenné papiere a indexy) za pomoci bežných modelov ocenenia. Medzi tieto modely patria modely diskontovaných peňažných tokov, model Hull White a model generácie Black Scholes.

Pri nástrojoch na menej likvidných trhoch banka uplatňuje techniky extrapolácie alebo používa údaje získané z menej frekventovaných transakcií. Banka oceňuje finančné deriváty stredovým kurzom. Derivátom obchodovaným na organizovanom mimoburzovom trhu banka upravuje reálnu hodnotu o vlastné úverové riziko a o kreditné riziko protistrany.

Reálna hodnota finančných nástrojov vykázaných v poznámkach

Reálnu hodnotu vkladov vo finančných inštitúciách a úverov poskytnutých klientom banka vyčísluje diskontovaním budúcich peňažných tokov avšak zohľadňuje sa pri tom aj úverové rozpätie a vplyv úrokov. Zmeny v úverovom rozmedzí sú odvodzované z pravdepodobností zlyhania použitých v interných výpočtoch rizika, pričom vplyv úrokovej sadzby je založený na pohyboch trhových sadzieb. Na účely výpočtu reálnej hodnoty banka zoskupila úvery a vklady do rovnorodých portfólií podľa ratingovej metódy, ratingového stupňa, splatnosti a krajiny, v ktorej boli poskytnuté.

Reálnu hodnotu cenných papierov držaných do splatnosti a finančných aktív držaných do splatnosti banka odvodzuje priamo z trhu, alebo ju stanovuje cez priamo pozorovateľné vstupné parametre (t.j. výnosové krivky).

4.2.2 Oceňovania a vykazovania finančného majetku spoločnosti pri prvotnom vykazovaní

Banka prvotne vykazuje finančné nástroje v momente uzatvorenia zmluvy o danom finančnom nástroji. Nákup finančných aktív obvyklým spôsobom sa vykazuje k dátumu finančného usporiadania, za ktorý sa považuje deň dodania aktíva.

Obvyklé obchodovanie, čiže nákup a predaj finančných aktív, vyžaduje dodanie aktív v rámci času určenom konvenciou na trhu alebo reguláciou. Spoločnosť pri prvotnom vykázaní klasifikuje finančné nástroje podľa ich charakteristiky ako aj podľa zámeru nadobudnutia finančných nástrojov.

Finančné nástroje vykazované skúmaným subjektom sú prvotne oceňované v reálnej hodnote vrátane transakčných nákladov. V prípade finančných nástrojov v reálnej hodnote precenených cez výkaz ziskov a strát sú transakčné náklady vykázané priamo vo výkaze ziskov a strát, čiže nie sú zohľadnené v prvotnom ocenení.

4.2.3 Oceňovania a vykazovania finančného majetku spoločnosti v účtovnej závierke zostavenej podľa IAS/IFRS

Peniaze a účty v centrálnych bankách

Účty v centrálnych bankách obsahujú iba pohľadávky (vklady) voči centrálnym bankám a tieto vklady sú splatné na požiadanie. To znamená, že banka môže peniaze vybrať kedykoľvek alebo prostredníctvom oznámenia o výbere podaného v lehote jedného pracovného dňa, prípadne 24 hodín. Banka vykazuje povinné minimálne rezervy v rámci tejto položky.

Deriváty

Banka obchoduje s rôznymi derivátovými finančnými nástrojmi. Medzi deriváty, s ktorými banka zvyčajne obchoduje patria najmä forwardy, úrokové a menové swapy, futurity, úrokové a menové opcie a iné. Deriváty banka oceňuje reálnou hodnotou. Vykazujú sa podľa ich aktuálnej reálnej hodnoty. Ako aktíva sa vykazujú iba ak ich reálna hodnota je kladná.

Banka delí derivátové finančné nástroje do dvoch skupín:

- finančné deriváty držané na obchodovanie,
- zabezpečovacie deriváty.

K finančným derivátom držaným na obchodovanie patria tie deriváty, ktoré nie sú označované ako zabezpečovacie finančné nástroje. Tieto deriváty banka vykazuje v súvahe v rámci položky „Finančné aktíva držané na obchodovanie“ samostatne ako „Deriváty“.

Banka vykazuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Čistý zisk z obchodovania a finančných nástrojov oceňovaných v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát“ zmeny v reálnej hodnote (bez úrokovej zložky) finančných derivátov určených na obchodovanie.

Medzi zabezpečovacie deriváty patria také deriváty, ktoré podľa úmyslov banky slúžia na zabezpečenie istých rizík a zároveň spĺňajú požiadavky klasifikácie podľa štandardu IAS 39. Tieto deriváty banka vykazuje v súvahe v položke „Zabezpečovacie deriváty“.

Banka vykazuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Čistý zisk z obchodovania a finančných nástrojov oceňovaných v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát“ zmeny v reálnej hodnote (bez úrokovej zložky) finančných derivátov pri zabezpečení reálnej hodnoty.

Efektívnu časť zmien v reálnej hodnote (vrátane úrokovej zložky) derivátov pri zabezpečení peňažných tokov banka vykazuje vo výkaze ostatných súčastí komplexného výsledku v položke „Zabezpečenie peňažných tokov“.

Neefektívnu časť zmien v reálnej hodnote (vrátane úrokovej zložky) derivátov pri zabezpečení peňažných tokov banka vykazuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Čistý zisk z obchodovania a finančných nástrojov oceňovaných v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát“.

Finančné aktíva držané na obchodovanie

Finančné aktíva držané na obchodovanie zahŕňajú už spomínané finančné deriváty, ale aj ostatné finančné aktíva určené na obchodovanie.

Medzi ostatné finančné aktíva určené na obchodovanie patria dlhové cenné papiere. Tieto finančné nástroje banka vykazuje v súvahe v rámci položky „Finančné aktíva držané na obchodovanie“ samostatne ako „Ostatné aktíva držané na obchodovanie“.

Banka vykazuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Čistý zisk z obchodovania a finančných nástrojov oceňovaných v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát“ zmeny v reálnej hodnote (úrokovej zložky) dlhových cenných papierov.

Finančné aktíva oceňované v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát

V tejto kategórii banka vykazuje všetky finančné aktíva, pri ktorých sa vedenie banky rozhodlo pri ich prvotnom vykázaní uplatniť možnosť ocenenia reálnou hodnotou.

Ak banka spravuje finančné aktíva na báze reálnej hodnoty v súlade s platnou investičnou stratégiou, tak vtedy využíva oceňovanie reálnou hodnotou.

Banka vykazuje v súvahe v položke „Finančné aktíva oceňované v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát“ finančné aktíva zaradené pri prvotnom zaúčtovaní do portfólia v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát. Zmeny v reálnej hodnote banka vykazuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Čistý zisk z obchodovania a finančných nástrojov oceňovaných v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát“.

Finančné aktíva na predaj

K finančným aktívam na predaj banka zaraďuje všetky finančné nástroje, ktoré neklasifikovala ani ako oceňované v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát, ani ako držané na obchodovanie. Jedná sa o cenné papiere, ktoré banka zamýšľa držať na dobu neurčitú, avšak môže ich predať v prípade zmeny trhových podmienok alebo potreby likvidity. Medzi nich patria kapitálové cenné papiere, dlhové cenné papiere a podiely v iných spoločnostiach (majetkové účasti) s menším ako významným vplyvom.

Finančné aktíva na predaj banka oceňuje reálnou hodnotou a vykazuje v súvahe v položke „Finančné aktíva na predaj“.

Banka vykazuje vo výkaze ostatných súčastí komplexného výsledku v položke „Finančné aktíva na predaj – zisk / strata za účtovné obdobie“ až do vyradenia alebo znehodnotenia finančného aktíva nerealizovaný zisk a stratu z finančných aktív na predaj. Ak banka tieto cenné papiere vyradí alebo sa znehodnotia, tak kumulatívny zisk alebo stratu pôvodne vykázaný vo výkaze ostatných súčastí komplexného výsledku preklasifikuje do výkazu ziskov a strát. Ak ich predá, tak tento preklasifikovaný

kumulatívny zisk alebo stratu vykáže vo výkaze ziskov a strát v položke „Čistý zisk / strata z finančných aktív a záväzkov neoceňovaných v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát“. Ak sa tieto cenné papiere znehodnotia, tak banka vzniknuté straty vykáže vo výkaze ziskov a strát v položke „Znehodnotenie finančných aktív neoceňovaných v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát“.

Ak banka nemôže spoľahlivo určiť reálnu hodnotu investície do kapitálových nástrojov, vykáže tieto cenné papiere v obstarávacej cene zníženej o znehodnotenie. Dochádza k tomu, ak nie je žiadny trh takýchto investícií, rozsah primeraných odhadov reálnej hodnoty vykalkulovaných na základe modelov oceňovania je významný a pravdepodobnosť rôznych odhadov nie je možné primerane posúdiť.

Finančné aktíva držané do splatnosti

Do finančných aktív držaných do splatnosti banka zaraďuje nederivátové finančné aktíva s pohyblivými alebo pevnými platbami a fixnou splatnosťou. Súčasne ich banka plánuje a je schopná držať do splatnosti v súlade so schválenou investičnou stratégiou. Banka tieto finančné aktíva vykazuje v súvahe v položke „Finančné aktíva držané do splatnosti“. Po prvotnom zaúčtovaní banka cenné papiere z tejto kategórie oceňuje amortizovanou obstarávacou cenou, ktorá sa vypočítava s prihliadnutím na všetky prémie, diskonty a transakčné náklady vstupujúce do efektívnej úrokovej miery.

Straty, ktoré vyplývajú zo znehodnotenia finančných aktív držaných do splatnosti banka vykáže vo výkaze ziskov a strát v položke „Znehodnotenie finančných aktív neoceňovaných v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát“.

Úvery a pohľadávky

Položky vyobrazené v súvahe banky „Úvery a pohľadávky voči klientom“ a „Úvery a pohľadávky voči finančným inštitúciám“ obsahujú finančné aktíva, ktoré spĺňajú definíciu úverov a pohľadávok. V týchto súvahových položkách banka tak isto vykazuje pohľadávky z finančného prenájmu, ktoré sú účtované podľa IAS 17.

Úvery a pohľadávky predstavujú nederivátové finančné aktíva (vrátane dlhových cenných papierov) s pohyblivými alebo pevne stanovenými platbami, ktoré nie sú kótované na aktívnom trhu, okrem:

- tých, ktoré sú po prvotnom vykázaní označené ako na predaj,
- tých, do ktorých bolo investované a prvotná investícia sa banke nemusí vrátiť v plnej výške z iných dôvodov ako zhoršenie úverového rizika,
- tých, ktoré v blízkej budúcnosti plánuje banka obratom predať,
- a tých, ktoré banka po prvom vykázaní oceňuje reálnou hodnotou cez výkaz ziskov a strát.

Po prvotnom ocenení banka následne oceňuje úvery a pohľadávky amortizovanou obstarávacou cenou.

Straty vyplývajúce zo znehodnotenia úverov a pohľadávok banka vykazuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Znehodnotenie finančných aktív neoceňovaných v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát”.

Finančný lízing

V prípade finančného lízingu banka v súvahe vykazuje pohľadávky voči nájomcom v rámci položky „Úvery a pohľadávky voči klientom” alebo „Úvery a pohľadávky voči finančným inštitúciám”. Pohľadávky banka oceňuje ako súčasnú hodnotu zmluvne dojednaných splátok so zohľadnením prípadnej zostatkovej hodnoty. Výnosové úroky z finančného lízingu banka vykazuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Čisté úrokové výnosy”. Banka poskytuje finančný lízing od roku 2015, kedy sa zlúčila s bývalou dcérskou spoločnosťou Leasing Slovenskej sporiteľne, a.s.

5 Diskusia

V tejto časti diplomovej práce zhodnotíme výsledky práce a taktiež navrhujeme odporúčania a návrhy na zlepšenie pre skúmanú spoločnosť, ktoré pramenia z našej analýzy a teoretických poznatkov nadobudnutých počas vypracovania tejto práce.

5.1 Zhodnotenie výsledkov práce

V tejto práci sme sa venovali problematike finančného majetku, jeho oceňovaniu a vyradovaniu v účtovnej závierke podľa zákonov platných v SR a podľa medzinárodných štandardov IAS/IFRS. V časti výsledky práce sme následne teoretické poznatky aplikovali pri analýze skúmaného subjektu, ktorým bola najväčšia komerčná banka na Slovensku, Slovenská sporiteľňa, a. s.

Pri analýze spoločnosti sme vychádzali z údajov z účtovných závierok, kde sme vyselektovali relevantné údaje pre potreby našej analýzy. V prvej časti sme analyzovali vývoj finančného majetku spoločnosti a jeho štruktúry za roky 2013 až 2017, kde sme zistili, že finančný majetok spoločnosti každým rokom medziročne rástol, tak ako aj jeho pomer k celkovému majetku spoločnosti. V roku 2017 finančný majetok spoločnosti už tvoril viac ako 98% z celkového majetku spoločnosti. Taktiež sme zistili, že nadpolovičná väčšina finančného majetku spoločnosti sú pohľadávky voči ich klientom a viac ako štyri pätiny finančného majetku spoločnosti sú tvorené dlhodobým finančným majetkom.

V druhej časti výsledkov práce sme popísali, aké finančné nástroje banka používa a následne sme sa venovali spôsobom ich oceňovania a vykazovania používaných bankou. Popísali sme si spôsoby oceňovania finančného majetku pri jeho prvotnom vykázaní, takisto aj použité spôsoby oceňovania pri vykazovaní finančného majetku v účtovnej závierke pri jednotlivých finančných nástrojoch. Pri analýze sme dospeli k záveru, že banka dodržiava všetky platné predpisy medzinárodných štandardov IAS/IFRS, ktoré sa týkajú skúmanej oblasti.

Na základe analýz vykonaných v praktickej časti, ale aj nadobudnutých teoretických poznatkov máme pripravené 2 návrhy na zlepšenie pre skúmanú spoločnosť.

5.2 Návrhy a odporúčania pre spoločnosť

Môžeme skonštatovať, že banka pri oceňovaní a vykazovaní finančného majetku aplikuje metódy, ktoré sú v súlade s medzinárodnými štandardmi IAS/IFRS, čo potvrdila aj správa audítora. Preto bolo ťažké prísť s konkrétnymi vylepšeniami v tejto oblasti. Avšak banka sa nachádza na zlomovom bode v ohľade kompletného nahradenia smernice IAS 39 smernicou IFRS 9, ktorá upravuje spôsob vykazovania a oceňovania finančného majetku. V ďalšom účtovnom období, počnúc od 1. 1. 2018 banka bude musieť dodržiavať už len novú smernicu, ktorá môže mať vážny a nie úplne predvídateľný dopad na vykazovanú štruktúru finančného majetku. Z tohto dôvodu sa naše odporúčania budú týkať aplikácie nového štandardu IFRS 9.

1. Uskutočnenie analýzy dopadov aplikácie IFRS 9 namiesto IAS 39 na oceňovanie a vykazovanie finančného majetku

Začiatkom roku 2018 vošiel oficiálne do platnosti medzinárodný účtovný štandard IFRS 9 - Finančné nástroje, ktorý celkovo nahradil starý medzinárodný štandard IAS 39 - Finančné nástroje: Vykazovanie a oceňovanie, ktorý bol príliš komplexný a náročný na aplikovanie. IFRS 9 bol vyvinutý aj kvôli ľahšej a jednoznačnejšej interpretácii pravidiel a prišiel s lepším, no hlavne jednoduchším systémom pri oceňovaní a vykazovaní finančného majetku. (PKF International Ltd., 2017) Všeobecné rozdiely medzi oboma štandardmi nájdete v tabuľke č. 7.

Tab. 7 Rozdiely medzi medzinárodnými štandardmi IAS 39 a IFRS 9

IAS 39	IFRS 9
Je založený na pravidlách.	Je založený na princípoch.
Komplexný a náročný na aplikovanie.	Klasifikácia finančného majetku založená na obchodných modeloch a charaktere peňažných tokov.
Viacere metódy výpočtu znehodnotenia finančných aktív.	Jedna metóda výpočtu znehodnotenia finančných aktív.
Komplikovaný pravidlá preklasifikovania finančných aktív.	Preklasifikovanie finančných aktív na základe obchodného modelu.

Zdroj: vlastné spracovanie podľa (IFRS Foundation, 2014)

V rámci tejto zámeny používaných štandardov nastali zmeny v oceňovaní a vykazovaní finančného majetku, ktoré majú vážny dopad na nami skúmaný subjekt. V tomto návrhu na zlepšenie sa budeme venovať práve tomuto dopadu a na čo všetko by si mal skúmaný podnik dať pozor.

V medzinárodnom štandarde IAS 39 boli finančné aktíva klasifikované do jednej zo štyroch kategórií:

1. finančné aktíva oceňované v reálnej hodnote cez výkaz ziskov a strát,
2. finančné aktíva na predaj,
3. úvery a pohľadávky,
4. finančné aktíva držané do splatnosti. (Deloitte Global Services Limited, 2003)

Tieto štyri kategórie boli využívané na určenie, ako sa určité finančné aktívum bude vykazovať a oceňovať v účtovnej závierke. Avšak pravidlá, ktorými sa tieto aktíva vykazovali a oceňovali boli komplikované a tak vznikol nový medzinárodný štandard IFRS 9, ktorý nahradil starý štandard IAS 39.

V medzinárodnom štandarde IFRS 9 sa aplikuje jednotný prístup pre klasifikáciu všetkých finančných aktív. Finančné aktíva sú podľa toho štandardu klasifikované ako celok a už nie sú subjektom komplexných klasifikačných požiadaviek. Presnejšie na klasifikáciu a oceňovanie finančných aktív sú využívané dve kritéria:

1. obchodný model účtovnej jednotky na manažovanie finančných aktív,
2. zmluvné charakteristiky peňažných tokov finančného aktíva.

Na základe daných kritérií následne účtovná jednotka oceňuje finančné aktíva troma možnými spôsobmi:

- v amortizovanej hodnote,
- reálnou hodnotou cez ostatné súčasti komplexného výsledku,
- reálnou hodnotou cez výkaz ziskov a strát.

Podrobnejším postupom pri oceňovaní finančného majetku pri vykazovaní v účtovnej závierke podľa tohto štandardu sme sa venovali v teoretickej časti na strane 28.

Nahradenie medzinárodného štandardu IAS 39 štandardom IFRS 9 bude mať veľký dopad aj na nami skúmanú banku, keďže podľa finančných výkazov banka vykazovala a oceňovala finančný majetok v súlade so štandardom IAS 39 a taktiež aplikácia štandardu IFRS 9 je od začiatku roka 2018 povinnosťou.

Aj keď cieľom štandardu IFRS 9 je zjednodušenie procesu oceňovania a vykazovania finančného majetku, táto zmena bude mať relatívne veľký dopad na nami skúmanú spoločnosť a to hlavne z dôvodov, že:

- sa jedná o zmeny pri vykazovaní a oceňovaní finančného majetku, čo povedie k zmenám v štruktúre finančného majetku,
- banka v roku 2017 vykazovala a oceňovala finančný majetok podľa štandardu IAS 39, takže v nasledujúcom roku bude mať aplikovanie nového štandardu významný skokový dopad,
- nesprávne zvolenie nových prístupov a aplikácií nového štandardu v začiatkoch jeho aplikovania môže mať nepriaznivé dôsledky v aj ďalších rokoch, ktorým by sa dalo vyhnúť lepšou analýzou dopadov zamýšľaných opatrení,
- finančný majetok spoločnosti tvoril v roku 2017 viac ako 98% z celkového majetku, zmeny sa týkajú takmer celého majetku spoločnosti, čo by malo a veríme, že je pre banku alarmujúce.

Z týchto dôvodov odporúčame banke starostlivo a do detailov preskúmať jednotlivé rôzne dopady, ktoré implementácia nového štandardu na vykazovanie a oceňovanie finančného majetku bude mať. Následne na základe zistených záverov odporúčame vypracovať viacero scenárov, ktoré by banka mohla potenciálne zvoliť a na základe dôkladnej analýzy pravdepodobnosti a závažnosti dopadov vybrať ten najvhodnejší scenár, ktorý najviac korešponduje s cieľmi a zámermi banky a zároveň predstavuje prijateľné riziko pre banku.

2. Zmeny pri zaist'ovaní finančného majetku proti riziku po aplikovaní nového štandardu IFRS 9

Ako sme si už povedali, nový štandard IFRS 9 je založený skôr na princípoch ako na pravidlách, preto dáva podnikom voľnejšiu ruku pri tom, ako budú oceňovať a vykazovať finančný majetok a viac priestoru oceniť finančný majetok tak, aby odrážal realitu. Avšak, na druhú stranu prináša viac subjektivity a s tým aj väčšie riziko, že majetok nebude ocenený a vykázaný správnym spôsobom.

Z týchto dôvodov je kľúčové prv pochopiť, aké zmeny pri vykazovaní a oceňovaní majetku nastanú a ako to môže priamo ovplyvniť účtovné výkazy a riziko, ktoré banka podstupuje. Jednou z výrazných zmien sú pravidlá pri zaist'ovaní finančného majetku voči riziku. Banka na zistenie v roku 2017 priradila až 1 713 037 000 €, čo predstavovalo 10,61% celkového finančného majetku. Účtovanie o zaistení voči riziku teda predstavuje významnú časť aktivít banky. Pozrime sa na konkrétny príklad:

Testovanie efektívnosti zaistenia – starý štandard požadoval, aby efektívnosť zaist'ovacieho nástroja bola vypočítaná pomocou číselného rozsahu 80-125%. Po novom banka pri výpočtoch efektívnosti nie je povinná počítať so žiadnym vopred určeným rozsahom. Taktiež by banka mala klásť väčší dôraz na vzťah medzi zaist'ovacím nástrojom a zaist'ovanou položkou, efekt úverového rizika na tento vzťah a na zaist'ovací pomer medzi nimi.

Pre banku to znamená, že bude mať voľnejšiu ruku čo sa týka výpočtov efektívnosti zaist'ovacích nástrojov a môže sa pokúsiť zaistiť vernejší obraz zaistenia rizika prostredníctvom nich. Avšak, ak banka k tomu pristúpi a zmení zaužívané postupy ohodnocovania zaist'ovacích rizík, musí si uvedomiť, že bude ťažké porovnávať, či by starší model nevykazoval lepšie výsledky. Preto odporúčame banke, aby po istú dobu napríklad ďalších 5 rokov pre svoje interné potreby prevádzkovala naďalej aj starý model testovania efektívnosti zaistenia. Pri takomto postupe by banka vedela lepšie vyhodnotiť účinnosť nového modelu a navrhnúť ďalšie zmeny k jeho vylepšeniu.

Záver

Vznik medzinárodných účtovných štandardov bol a stále je veľmi náročný a komplikovaný proces, ktorý má za úlohu zabezpečiť porovnateľnosť účtovných závierok jednotlivých krajín.

Pod problematiku medzinárodných účtovných štandardov patrí aj oceňovanie a vykazovanie finančného majetku, ktorej sme sa venovali v tejto práci. V oblasti oceňovania majetku je práve verné a pravdivé zobrazenie hodnoty majetku zásadné, pretože spôsob, akým spoločnosť oceňuje finančný majetok priamo vplýva na hodnotu vykázaného finančného majetku. Ak vykázaný majetok neodrzkadľuje hodnotu majetku správne, povedie to k skresleniu údajov hodnoty majetku spoločnosti a k skresleniu finančných výkazov, ktoré poskytujú základné informácie smerom k ich používateľom, ako napríklad vlastníkom firiem, investorom a verejnosti.

Medzinárodné účtovné štandardy IAS/IFRS sú účtovné štandardy používané v Európskej únii. Niektoré subjekty, podľa vopred stanovených pravidiel, sú povinné vykazovať účtovné závierky na základe týchto noriem, čo pomohlo rozšíreniu týchto účtovných štandardov do viacerých krajín.

Diplomová práca sa zaoberala vykazovaním a oceňovaním finančného majetku v účtovnej závierke podľa medzinárodných účtovných štandardov IAS/IFRS. Práca pozostávala z piatich kapitol. V prvej kapitole Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí sme sa venovali teoretickému vymedzeniu skúmanej oblasti. Charakterizovali sme finančný majetok, jeho oceňovanie a vykazovanie z pohľadu slovenskej legislatívy ako aj z pohľadu medzinárodných štandardov IAS/IFRS.

V druhej kapitole Cieľ práce sme sa zaoberali cieľom práce a čiastkovými cieľmi, ktoré nás mali viesť k úspešnému splneniu hlavného cieľa. Cieľom diplomovej práce bola komparácia účtovania finančného majetku, jeho oceňovanie a vykazovanie v účtovnej závierke podľa zákonov platných v SR a podľa IAS/IFRS a následne vykonať analýzu v konkrétnej účtovnej jednotke.

V tretej kapitole Metodika práce a metódy skúmania sme si charakterizovali skúmaný objekt, Slovenskú sporiteľňu, a. s. Dozvedeli sme sa niečo o jej histórii,

postavení na trhu, poskytovaných službách a predmete jej činnosti. Následne sme si popísali postupy práce a charakterizovali metódy používané pri vypracovaní tejto práce.

V štvrtej kapitole Výsledky práce sme sa venovali analýze vybraného subjektu z pohľadu riešenej problematiky. V prvej časti sme sa venovali analýze finančného majetku spoločnosti a jeho štruktúry. Pozreli sme sa podrobnejšie na najvýznamnejšie položky finančného majetku spoločnosti a analyzovali sme vývoj jej finančného majetku za roky 2013 až 2017. Taktiež sme analyzovali vývoj pomeru krátkodobého finančného majetku ku dlhodobému finančnému majetku. V druhej časti tejto kapitoly sme sa pozreli na konkrétne metódy oceňovania finančného majetku pri jeho prvom a aj následnom vykazovaní. Podrobne sme si charakterizovali spôsoby oceňovania a vykazovania jednotlivého finančného majetku spoločnosti.

Posledná, piata kapitola tejto práce je nazvaná Diskusia. V prvej časti tejto kapitoly sme stručne vyhodnotili dosiahnuté výsledky práce. V druhej časti sme na základe teoretických poznatkov nadobudnutých počas prípravy teoretickej časti a analýzy vykonanej v štvrtej kapitole dospeli k dvom odporúčaniam, ktoré by daná spoločnosť mohla v budúcnosti uplatniť.

Na základe vyššie uvedených skutočností si myslíme, že sa nám úspešne podarilo splniť naše čiastkové ciele a taktiež hlavný cieľ tejto práce. Problematiku riešenú v tejto diplomovej práci považujeme za prospešnú nie len pre študentov ale aj pre podniky, keďže v súčasnosti narastá počet firiem, ktoré používajú medzinárodné finančné štandardy IAS/IFRS. Taktiež snahou Európskej únie je medzinárodná integrácia a finančné štandardy nie sú výnimkou. Preto si myslíme, že tento trend bude pokračovať a znalosť tejto problematiky bude stále dôležitejšia.

Zoznam použitej literatúry

BEKE, Jenő, 2013. *International Accounting Harmonization*. New York: PALGRAVE MACMILLAN. ISBN 978-1-137-37530-8.

CENIGOVÁ, Anna, 2014. *Podvojné účtovníctvo podnikateľov*. 14. vyd. Bratislava: Ceniga. ISBN 978-80-969946-5-6.

CZILLINGOVÁ, Jana, 2011. *Cashflow indikátor vnútornej finančnej sily podniku*. Bratislava: EKONÓM. ISBN 978-80-225-3202-0.

Deloitte Global Services Limited, 2009. *IAS 1 – Presentation of Financial Statements*. In: Iasplus.com [online]. 2009-01-01 [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias1>

Deloitte Global Services Limited, 2007. *IAS 7 - Statement of Cash Flows*. In: Iasplus.com [online]. 2007-09-01 [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias7>

Deloitte Global Services Limited, 2003. *IAS 39 – Financial Instruments: Recognition and Measurement*. In: Iasplus.com [online]. 2003-12-01 [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias39>

DUDINSKÁ, Elvira, 2002. *Metodika vypracovanie diplomovej práce*. Bratislava: EKONÓM. ISBN 80-225-1498-5.

DVOŘÁKOVÁ, Dana, 2013. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 3. vyd. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-3652-2.

GREUNING, Hennie van, Darrel SCOTT a Simonet TERBLANCHE, 2011. *International Financial Reporting Standards*. 6th ed. Washington, D. C.: The World Bank. ISBN 978-0-8213-8428-2.

HVASTOVÁ, Jozefína, 2010. *Podvojné účtovníctvo podnikateľských subjektov*. Bratislava: EKONÓM. ISBN 978-80-225-3082-8.

IFRS Foundation, 2014. *IFRS 9 Financial Instruments: Project summary* In: Ifrs.org [online]. 2014-07-01 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <http://www.ifrs.org/-/media/project/financial-instruments/project-summaries/ifrs-9-project-summary-july-2014.pdf>

IFRS Foundation, 2018. *IFRS 9 Financial Instruments*. In: Ifrs.org [online]. 2018-01-01 [cit. 2018-04-05]. Dostupné z: <http://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-9-financial-instruments/#about>

JUHÁSZOVÁ, Zuzana, 2007. *Peňažné prostriedky v účtovníctve podnikateľov*. Bratislava: Iura Edition. ISBN 978-80-8078-134-7.

KRIŠTOFÍK, Peter, Zuzana ŠURANOVÁ a Darina SAXUNOVÁ, 2011. *Finančné účtovníctvo a riadenie s aplikáciou IFRS*. 2. vyd. Bratislava: Iura Edition. ISBN 978-80-8078-396-9.

MANOVÁ, Eva, 2010. *Základy účtovníctva (Učebné texty)*. Bratislava: EKONÓM. ISBN 978-80-225-3108-5.

MANOVÁ, Eva, 2011. *Podvojný účtovníctvo v obchodných podnikoch*. Bratislava: EKONÓM. ISBN 978-80-225-3321-8.

MANOVÁ, Eva, 2013. *Podvojný účtovníctvo podnikateľských subjektov*. Bratislava: EKONÓM. ISBN 978-80-225-3813-8.

MOIR, Lance, 2014. *Managing corporate liquidity*. London: Routledge. ISBN 978-1-135-95186-3.

Nariadenie komisie (ES) č. 1126/2008 z 3. novembra 2008, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy v znení neskorších predpisov.

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších opatrení.

PKF International Ltd., 2017. *Wiley IFRS 2017 Interpretation and Application of IFRS Standards*. New Jersey: John Wiley & Sons Inc. ISBN 978-1-119-34022-5.

SOUKUPOVÁ, Božena a iný, 2008. *Účtovníctvo vo finančnom riadení*. Bratislava: SÚVAHA. ISBN 978-80-89265-08-4.

SOUKUPOVÁ, Božena, Anna ŠLOSÁROVÁ a Anna BAŠTINCOVÁ, 2004. *Účtovníctvo*. 2. vyd. Bratislava: Iura Edition. ISBN 80-8078-020-X.

ŠLOSÁROVÁ, Anna a iný, 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava: Iura Edition. ISBN 80-8078-070-6.

ŠLOSÁROVÁ, Anna a iný, 2009. *Účtovníctvo B*. Bratislava: Iura Edition. ISBN 978- 80-8078-244-3.

TUMPACH, Milan, 2006. *Medzinárodné štandardy na zostavenie účtovnej závierky IFRS/IAS*. Bratislava: Iura Edition. ISBN 80-8078-072-2.

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 431/2002 Z .z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Prílohy

A: Zoznam medzinárodných účtovných štandardov IAS

B: Zoznam medzinárodných účtovných štandardov na zostavenie účtovnej závierky IFRS

C: Individuálny výkaz o finančnej situácii spoločnosti Slovenská sporiteľňa a.s. za rok 2017